

Osmanlı, Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Uygulanan Yazma Eğitimi Becerilerinin Türk Eğitim Sistemine Etkileri, Uygulama Biçimleri ve Tarihten Günümüze Değerlendirilmesi

Önder Uçar¹

Özet

Yazma, gündelik hayatta az kullanılan dil becerisidir. İnsanlar, çoğunlukla sözlü iletişimi tercih eder. Oysa yazma, duygu ve düşüncelerin kalıcılığı açısından son derece önemli bir yere sahiptir. Alan yazında bulunan çalışmalardan faydalanılarak Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin de yazma eğitim çalışmalarını belirlemek ve tespit edilen verilerin doğrulanmasında kaynak kişilerle karşılıklı görüşmeler yapılmıştır ve sorgulanmıştır. Osmanlı Devletinin son dönemi eğitim politikası ve 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi'nde yer alan Türkçe eğitimiyle ilgili kısımlar incelenerek arşiv belgelerinden yararlanılmış ve okullar için ayrı ayrı verilen mevzuatlar üzerinde konu tartışılmış ve yorumlanmıştır. Osmanlı Devletinin eğitim sistemini bütünsel olarak ele alan bir eser olan Salname-i Nezaret-i Maarif-i Umumiye adıyla devlet tarafından yayımlanan eğitim yıllıkları incelenmiştir. Bu çalışmada literatür taraması yapılmış, veriler doküman analizi tekniğiyle toplanarak çalışmada belirtilmiştir nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz yöntemi kullanılmış ayrıca içerik analizinden de faydalanılmıştır. Çalışmanın amacı Osmanlı devleti, Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin de yazma eğitim çalışmalarını belirleyerek Türkçe öğretiminin yazma eğitimiyle ilgili kısımlar incelenip arşiv belgelerinden yararlanılarak okullar için ayrı ayrı verilen mevzuatlar üzerinden gidilerek konu tartışılıp yazma eğitimi becerilerinin uygulamasının geçmişten günümüze nasıl uygulandığı ve yapılandırıcılık kuramıyla birlikte yazma eğitimi anlayışında

1 Dr. Öğretim Üyesi Kıbrıs Batı Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, mail adresi: o.ucar@cwu.edu.tr, onderucar67@hotmail.com, ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0001-5093-1063>

yazma eğitimi becerilerinde ne gibi değişiklikler gösterdiğini belirlemek ve bu anlayışla birlikte söz konusu yazma becerinin geldiği son noktayı bu işin uygulayıcılarına yani öğretmenlere danışarak artıları/eksileri belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın araştırma alanı olarak belirlenen Osmanlı devleti, Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin yazma eğitim çalışmalarına kaynaklık ettiği söylenebilir. Araştırma sonucunda, Osmanlı Devleti yazma eğitim becerisini halkın birliğini ve dirliğini sağlamak için ve yazma eğitimini birleştirici unsur olarak görmüş ve uygulanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'n de yazma eğitim becerisi çalışmaları Türk eğitim sisteminin genel yapısına uygun olarak yüz yüze sınıf ortamında eğitmen tarafından okul fişleri ve tahtaya yazarak anlatılacak şekilde aktarımı devam etmiş olup günümüzde yazma eğitimi çözümleme-bireşim yönteminin tercih edildiği görülmüştü.

Giriş

Yazma İletişimin en genel tanımı, bireyler arasındaki her türlü mesaj alışverişidir. Mesaj alışverişi, belirlenen amaca yönelik olarak değişik biçimlerde gerçekleştirilebilir. İlk insandan günümüze kadar, iletişim kurmak için pek çok araç kullanılmış olsa da en etkili araç yazılı dildir. Yazma bize üretilen kelimeler sayesinde insanlarla geliştirilen ilişkiler sonucunda öğrenilir

Yazma eğitimi becerileri ülkemizde olduğu gibi dünyada çeşitli alanların değişim ve gelişmelerine paralel olarak yazma eğitim becerileride değişmekte ve gelişmektedir son zamanlarda eğitim sistemine uygun olarak.yazma eğitimi öykü tabanlı yaklaşımla birlikte öğretilmektedir. Yazma, bireyler arasında iletişimin sağlanması için öykü tabanlı yazma öğretimi büyük önem taşımaktadır. öğrencilerin birbirleriyle kaynaşması, sosyal, kültürel ve ilişkiler kurmasının yolu öykü tabanlı yazma öğretiminden geçer. Öğrencilerin sınıf içinde birbiriyle iletişim kurmasının en etkili yolu olan öykü tabanlı yazma öğretimi becerilerinin önemi artarak devam etmektedir Uçar, Ö. (2023).

Yazdığı şiirlerle edebiyat yaşamına atılan Orhan Kemal, hikâye ve roman yazmaya başlamıştır. Eserlerinde sıkıntılarla geçirdiği yaşamının büyük izleri vardır. Sosyal gerçekçi anlayışın Cumhuriyet dönemindeki en önemli sanatçılarından olan Orhan Kemal, gerçek yaşamıyla paralel olarak genellikle yoksul ve sıkıntılı insanların üzüntülerini, aşklarını, mücadelelerini eserlerinde yazmıştır. Orhan Kemal örneğinden de anlaşılacağı gibi Yazma, toplumun kültür birikimini kuşaktan kuşağa aktaran ve aktarıldıkça çevresinden etkilenen ve çevresini etkileyen bir araçtır. Her toplum bireylere kendi yazma dilini etkili bir şekilde öğretmelidir. Yazma bir milletin geçmişten günümüze kadar getirdiği maddi ve manevi değerlerin hepsidir Her toplum kültürünü başkalarına aktarırken dilden faydalanır. Yazma, geçmişte yaşamış insanların

hayat biçimleri, yaşadıkları dönemin ve edebiyatın özellikleri gibi konuları yazı sayesinde gelecekteki insanlara aktarır Uçar, Ö. (2012).

Yazma öğretiminin temel hedefi, öğrencilerin farklı yazma bağlamlardaki kullarımlarını anlamalarını, çeşitli bilgi kaynaklarından faydalanarak, duygu ve hayal dünyalarını zenginleştirmeleri ve dil aracılığıyla kendilerini ifade edebilmeleridir. Yazma becerisi, öğrencilerinin bilgilerini, bildiklerini düzenleme, zenginleştirme; ufuklarını genişletme ve programlı bir biçimde ifade etme imkanı verdiği için çok önemli bir dil becerisidir. Bireyin kendini ifade etme yollarından biri olan yazma, insanlığın yüzyıllardır kullandığı önemli bir iletişim becerilerinden biridir. Yazılı iletişim, asırlar boyunca toplumların gelişmişlik düzeylerini gösteren mühim göstergelerden biri olarak kabul görülmüştür Uçar, Ö. (2019).

Yazma öğretimiyle birlikte bireye dinleme, okuma, konuşma ve yazma gibi temel dil becerileri kazandırılmaya çalışılmaktadır. Bu durumda okullarda en önemli sorumluluk Türkçe derslerine yüklenmektedir. İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre Türkçe öğretiminden beklenen, öğrencinin okuma, dinleme/ izleme, konuşma ve yazma becerilerini dilin kurallarına uygun olarak geliştirmesidir. Bu düşünceden hareketle okuma ve yazma etkinliklerinin geliştirilmesiyle birlikte, bireyleri bu becerileri kullanmaya teşvik edici etkinlikler uygulamak da ana dilini yazmak öğretmenlerin en önemli görevleri arasındadır.

Yazma becerileri yönünden tam anlamıyla eksiksiz bireyler yetiştirebilmek, alanında uzman öğretmenlerin icra edebileceği bir iştir. Öğretmeni model alan öğrenci için; etkili iletişimi sağlayabilen, öğrencileri motivasyon yönünden etkileyebilen sınıfın motivasyonunu artırabilen ve bu açıdan programın beklenen motivasyon hedeflerine ulaşılması doğal bir sonuçtur Terkan. R, and Ucar Ö. (2021).

Osmanlı devleti'n de ki yazma eğitimi becerileri İlk Mektep Türkçe Müfredat Programı'nda aynı yıl İstanbul'da İl Milli Eğitim Müdürü Saffet Bey'in girişimiyle toplanan 2 Elifba Kongresi'nde alınan kararların etkisi görülmektedir. Bu kongre'de ilk okuma-yazma öğretimi üzerinde durulmuş, 1918 yılında Nüzhet Sabit'in 'Kelime Usulü ile Elifba' adlı kitabında ortaya koyduğu 'kelimedden başlayan çözümleme' yöntemi açıklanarak bunun ilk okuma-yazma öğretiminde uygulanmasının faydalı olduğu kararlaştırılmıştır. 1924 Programı'nda ise okuma yazma öğretirken öğretmenlerin savtî usul (ses yöntemi) veya kelime usulünden istedikleri birini seçebilecekleri, her iki yöntemle göre derslerin işleniş şeklinin daha sonra bir talimatname ile açıklanacağı belirtilmiştir.

Kuzey Kıbrıs'ta ki yazma eğitimi bireyler ve toplumlar arasındaki yazılı iletişimi, duygu ve düşünce ilişkisini, ulus bilincinin oluşmasını, ulusun ve insanlığın kültür birikiminin kendinden sonraki nesillere aktarılmasını sağlayan yazma becerileri, aynı zamanda, düşünmenin geliştirilmesinde ve öğrenmenin oluşturulmasında da aktif rol oynar. Bireysel ve toplumsal işlevlerini yerine getirebilmesi, anlama ve anlatma imkanlarını mümkün olabildiğince arttıran anadilini yazma öğretimi ile gerçekleştirilir. Uçar Ö . (2023).

Türkiye'de ki yazma eğitimi bireyin kendini gerçekleştirme, gelişme ve değişmelere ayak uyduracak biçimde kendini yetiştirme, toplumsallaşması ve kültürlenmesini amaçlayan ilköğretim basamağında, iletişim kurma, toplumsallaşma ve kültürlenmenin temel gereği olan anadili öğretiminin gerçekleştirilmesinde Türkçe dersi oldukça önemli bir yere sahiptir

Yazı yazmak günümüzde en çok ihtiyaç duyduğumuz bir alandır. Duygu, düşünce, heyecan ve bildirimimizi yazılı olarak ifade etmemiz gereken yerlerde bu becerinin olmaması halinde büyük sıkıntılara düşeceğimiz aşıkardır. İşte Yazma eğitiminin temel hedefi, bireyin günlük yaşamında gerek duyduğu yazma işlemlerini yapabilmesini sağlayacak beceriler kazanmasıdır. Örneğin, kaza geçiren birilerinin tutanak raporunun yazabilmesi, bir bireyin bir dilekçe yazarak iş başvurusunda bulunabilmesi gibi becerilerin kazanılması zorunlu eğitimi tamamlamış bir kişinin vatandaşlık haklarını kullanabilmesi için sahip olması gereken yazma becerileridir

Yazma, gündelik hayatta az kullanılan dil becerisidir. İnsanlar, çoğunlukla sözlü iletişimi tercih eder. Oysa yazma, duygu ve düşüncelerin kalıcılığı açısından son derece önemli bir yere sahiptir. Özellikle öğretmenlik mesleğini yürüten ve yürütecek olan bireylerin bu anlamda daha fazla ihtiyaç duyduğu görülür. Duygu ve düşünce aktarımının belli bir amaca bağlı olarak aktarımı belli kuralların göz önünde bulundurulmasına bağlıdır. Bu kuralları uygulayabilen öğretmen adaylarının gelecekteki mesleklerinde öğrencileriyle daha sağlıklı iletişim kurmaları beklenir.

Yazma becerisinin gelişmesinde sosyal medya ve teknoloji temelli öğrenme ile birlikte bireylerin bilgiyi aktarma, kendi bilgileri ile düşüncelerini ilişkilendirme ve metnin yapısında tutarlılık sağlama imkanları artmaktadır M Tezer, O Uçar, A Tepe .(2019). Yazılı anlatım becerisinin gelişmesi ile birlikte öğrencilerde estetik bir duyarlılık ön plana çıkmakta, yazılı anlatımın ilim olarak algılama durumu, yerini sanatsal bir duruş ve duyuşa bırakmaktadır.

Yazma eğitimi, zihinde tasarlanan duygu ve düşüncelerin yazıya geçirilmesidir. Yapılandırmacı kuramında dört temel dil becerisine ayrı ayrı

önem verilmiş ancak yazma eğitimi ve becerisine ayrı bir önem verilmiştir. Çünkü yazma eğitiminde kullanılan zihinsel işlemler aynı zamanda zihinsel yapıları da belli bir plana göre uygulayan işlemler olmaktadır. Yazma eğitimine ayrı bir önem verilmesinin bir başka nedeni ise, bireyin zihninde tasarladığı, yapılandırdığı kontrol etme, bilgileri sorgulama, bilgiler arasında ilişki kurma gibi işlemlerle yaptığı yazı çalışmasını tekrar düzenlemektedir. Bu bakımdan bakıldığı zaman yazma eğitimi ve becerisi diğer üç temel dil becerileri arasında ayrı bir yere sahip olduğu görülmektedir.

“Yazılı anlatımda başarılı olabilmek için herhangi bir konuda ifade edilecek bir şeylerin olması yeterli değildir. Aynı zamanda bunların derli, toplu, düzenli bir şekilde anlatılması gerekir. Tutarlı ve kendi içinde bütünlük taşıyan bir yazı ancak planlı bir yazıdır. Yazanın da konuşmanın da içeriğini oluşturacak düşünceler, duygular, gözlem ve yaşantılar dilin ucuna geldiği gibi anlatılmaz, gelişigüzel söylenip yazılamaz. Bunlar aralarındaki ilgi ve önem derecelerine göre ayrılıp sıralanmalıdır. Bu sıralama işine de anlatımın planı denir”

Yazma, insanlık için, iletişim açısından en güçlü araçlardan biridir. Yazma eğitimi ve becerisinin gelişmesi okul içi ve okul dışı etkinliklerin başarısının anahtarıdır. Bunun dışında yazma; uzakta olan kişilerle iletişim kurmayı sağladığı gibi, duyguların aktarılmasına da tercüman olur Terkan. R, and Ucar Ö. (2021).

Yazma becerilerinin olması kişilerinin kariyerlerinde başarılı olabilmeleri için gerekli olan becerilerin başında gelir. Hayatın her alanında yama becerilerine ihtiyaç duyulmaktadır. Fakat okul ortamında yazılı anlatım becerisinin gelişmiş olması, öğrencilerin akademik başarılarını olumlu yönde etkilemektedir. Yazma, okul ortamında iki rol üstlenmektedir. Bunlardan birincisi, ortaya atılan bir fikri, bir düşünceyi delilleriyle birlikte ifade etme, rapor yazma, metni tekrar inceleyerek gözden geçirme, belli bir plan ve program yapma ve bunu değerlendirme; ikincisi ise, öğrencinin bilgilerini derinleştirme yoludur.

Yazma eğitiminin “İnsanın tüm hayatı boyunca içinde bulunduğu iletişim biçimleri ve dil etkinliklerinin iki temel amacı vardır: Bunlardan birisi okunan, dinlenen, izlenen herhangi bir mesajı anlamak; diğeri de görüleni, duyulanı, tasarlananları en açık ve anlaşılabilir şekilde karşı tarafta bulunanlara anlatmaktır. Bu anlatım sözlü ve yazılı olarak karşımıza çıkar. Yazma, mesajların karşı tarafta bulunanlara yazı dili kullanılarak anlatılmasından meydana gelir.

Yazmak, insanın günlük çalışmalarında olduğu kadar, mesleki bilgilerini başkalarına aktarması açısından da bir ihtiyaçtır ve konuşma gibi hayatın ayrılmaz bir parçası hâline gelmiştir. Bu yüzden doğru ve amacına uygun yazılı anlatım becerisi kazanmanın önündeki engeller aşılanmalıdır. İnsanlardan duygu ve düşüncelerini yanlış anlaşılmaya yer vermeyecek şekilde anlatabilmeleri beklenir.

Yazı yazma becerilerini icra edebilmek için var olan birikimlerin yanı sıra metin oluşturabilme kuralları da önemlidir. Bağlantısı itibariyle sağlam bir kurguya sahip olan metinler ilk olarak kelimeler arasındaki ilişkilerin itina ile kurulmuş olması gerekir. Yazma, bir üretim ve iletişim aracıdır. Yazma eğitimi becerilerinin süreci, öğrencilerin etkin olduğu yani merkeze alındığı, öğretmenlerin ise bir rehber konumunda olmasını gerektiren bir süreçtir. İşte çalışmaya konu olan yapılandırmacı eğitim anlayışı geleneksel eğitim kuramlarına alternatif bir yöntem olarak hızla ilerleyen dünya şartlarına ayak uydurmak ve çağın gerekliliklerine cevap vermek üzere geliştirilen bir eğitim anlayışıdır.

Yazı bireylere bilgiye ulaşma yolu, ulaştığı bilgiyi nasıl kullanacağı ve üreteceğine ilişkin yazma beceriler kazanması gerekmektedir. Günümüzde yazma eğitimi aranan ve keşfedilen olarak kabul edilmektedir. Bu durumda öğrenci, verilen bilgileri belleyen bir kişi değildir. Çünkü o, öğretimde yazma eğitimini etkin kılan, bilgiyi arayan ve keşfeden bir özelliğe sahiptir. Bunun sonucu olarak, artık öğretme yerine yazma eğitimini öğrenme ön plana çıkmıştır. Öğrenci merkezli bir sistemde, öğrenenler edilgen, alıcı rolden çıkarak etkin, üretici rolü üstlenmişlerdir.

Son zamanlarda Türkiye’de ki yazma eğitimi “Constructivism” yapılandırmacılık, kavramıyla ilgili Türkçe öğretimindeki yazma eğitim beceri kaynakları incelendiğinde, bu kavramın yazma karşılığı olarak birden çok terimin kullanıldığı görülmüştür. Bazı akademisyen ve araştırmacılar, bütünlendirici (Hamzadayı, 2010;) derken bazıları yapılandırmacı ya da yapılandırmacılık bazıları yapısalcılık (Saban, 2013), diğerleri ise yapıcılık terimlerini kullanmaktadır. Bilginin insan zihinde inşa edilme biçimi yapılandırma terimi ile daha fazla ifade edileceği düşüncesi ile bu araştırmada yapılandırmacı sözcüğü kullanılmıştır.

“Eğitim bilimciler arasında köklü tartışmalara yol açan bu terim, kimi kez bir öğrenme kuramı, kimi kez bilgi kuramı, kimi kez eğitimbilimsel (pedagojik) etik ve politik bir kuram, kimi kez ise bir dünya görüşü ya da felsefi bir kuram olarak sunulmaktadır. Kavramsal açıdan ele alındığında yapılandırmacılık, genel olarak bilginin insan tarafından oluşturulduğunu ve bu oluşumun zihinsel bir tutamağının bulunduğu ima eder”.

Yapılandırmacı eğitim kuramı, öğrencilerin “neyi”, “nasıl” öğrenmek istediklerini ortaya koymalarına, başka bir deyişle öğrenme konusunda kendi ihtiyaçlarını belirleyerek kararlarını verebilmelerine ortam hazırlar. Bireyin yazma eğitim yaratıcılığının söz konusu olduğu bu tür öğrenme, deneyim, bilgi ve kültürel değerlerin bileşkesi durumundadır Uçar O, Ozcan D. (2017).

Yapılandırmacılık olarak eğitim sistemine giren ve öğrenciyi ön plana çıkaran bu kurama birçok isim verilmiştir. Oluşturmacılık, tamamlayıcılık, inşacılık, yapısalcılık bu kuramın en çok bilinen isimleridir. Bilginin insan zihninde kazanılma biçiminden dolayı yapılandırmacılık kelimesi kullanılmıştır. Yapılandırmacı eğitim kuramında bilgi, dış başka kaynaklardan saf şekliyle alınmaz. Bunun yerine birey bilgiyi kendisi üretir ya da var olan bilgiyi kendisi keşfeder. Bu açıdan bakıldığında yapılandırmacı yaklaşım öğretmen ve öğrencinin rolünü değiştirdiği gibi ders kitabının da rolünü değiştirmiştir. Ders kitapları öğrenciyi bilgiyi yapılandırma sürecinde yardımcı olan, onları düşünmeye sevk eden, eleştirel bakış açısı kazanmasına yardımcı olan, çoklu bakış açısı ile değerlendirme yapmasına katkıda bulunan birer öğretim aracı hâline gelmiştir Uçar O, Ozcan D. (2017).

Yapılandırmacı eğitim anlayışında 21. Yüzyılda çağdaş değerlendirme ile birlikte yazma eğitimi bir değişim dönüşüm yaşamıştır. Yazma eğitimindeki bu değişim sınıf içi etkinliklerinde, dersin işleyişi, sınıf düzeni, ölçme değerlendirme, öğrencinin bilgiyi anlamlandırması ve edinilen bilgiler gerçek öğrenme etkinlikleri sonucunda gerçekleşmesine olanak sağlamıştır. Bu anlayış için yapılan tanımlara baktığımız zaman şu çıkarımı yapmak mümkün olacaktır. Şöyle ki; yapılandırmacılık kuramıyla birlikte yazma eğitim anlayışıyla birlikte bireyden bağımsız bilgi yoktur, sadece bilgileri öğrenirken yani yapılandırırken kendi kendimize önceki bilgilerin üzerine inşa ettiğimiz bilgiler vardır Uçar O, Ozcan D. (2017).

Yapılandırmacı yaklaşım, yeni bilgilerin edinilmesi ve uygulanması gibi bir çok yenilik getirmiştir.

Uçar’a göre yapılandırmacı öğretim yaklaşımının dokuz temel unsuru vardır.

- 1- Eski bilginin harekete geçirilerek kullanıma geçirilmesi,
- 2- Yeniden öğrenmeye açık olmak,
- 3- Öğrencinin bilgileri ayrıştırılması,
- 4- Bilginin biçimlendirilmesi,
- 5- Bilginin farkında olunması

6- Öğrencilerin gelişimi

7- Yeni bilgi sayesinde öğrencinin motivasyonunun artması

8- Öğrencini algı düzeyinin değişimi ve gelişimi

9- Bilginin öğrenciye oyunlaştırarak verilmesi Ucar, Ö. (2016).

İlköğretim okullarında uygulanan yeni Türkçe öğretim programlarına göre yazma eğitimi becerileri yapılandırıcı yaklaşıma göre hazırlanmıştır. Yazma eğitimi becerileri öğretmen merkezli öğretim yerine öğrenci merkezli öğretimi hedefleyen, öğrenme sürecinde önceki bilgileri harekete geçirmek isteyen, bireyin gelişim düzeylerini izleyen, etkili iletişim kurma gibi hususları öne çıkarmıştır Terkan. R, and Ucar Ö. (2021).

Yapılandırmacılık kuramının yazma eğitimine etkileri sınıf içi ve öğrenme-öğretme aşamalarında da etkili olmuştur. Yapılandırmacılık kuramının yazma eğitimi becerilerine göre öğretmen ve öğrencilerin rolleri değişmiştir. Bilindiği gibi geleneksel eğitim yaklaşımında öğretmen anlatıcı konumunda olup tamamen merkezde olan bir yapıya sahipti. Öğrenci ise dinleyici konumdaydı ve sınıf içi etkinliklerine pek bir katılım göstermeyerek pasif birey konumundaydı. Ancak Yapılandırmacılık kuramının yazma eğitimine anlayışının sistemimize girmesiyle birlikte öğretmen, öğretime ilişkin olarak öğrencilerin eski ve yeni edindikleri bilgileri nasıl bağlantı kurarak yapılandıracaklarına rehberlik ederler. Öğretmenler aynı zamanda öğrencilerin düşünsel becerilerini geliştirmek adına onlara öncülük ederek yardımcı olur.. Aynı zamanda öğretim ortamı yaratmada, yarattığı bu ortamı eğitime elverişli hale getirip düzenlemede ve içeriği çoklu yöntemlerle sunmada da etkin rol oynar. Uçar O, Ozcan D. (2017).

Yazma eğitim becerilerini öğrenme sürecinde etkili olabilmek için eleştirel ve yapıcı sorular sorar, diğer öğrencilerle ve öğretmeniyle etkileşim ve iletişim içinde bulunur. Güneşli, A. (2007). Yapılandırmacılık sürecinde öğrenci öğrenmeyi kendisine sunulan şekliyle değil de, zihninde yapılandırdığı biçimi ile gerçekleştirir. Yapılandırmacılıkta öğrenci; meraklı, girişimci ve sabırlı olmalıdır.

Yapılandırmacılık kuramının yazma eğitimine eğitime geçilirken şüphesiz eğitim açısından çok önemli gelişmeler yaşacak ve yeni anlayışın eğitim açısından son derece faydalı sağlanacağı beklenmektedir. Yukarıda da bahsettiğimiz gibi bu programda geleneksel eğitim anlayışının tersine öğrenci aktif konumda, öğretmen ise pasif durumdadır. Bu yaklaşım, öğrenciyi merkeze alır ve sınıf içi tüm etkinliklerde öğrenciye aktif rol üstler. Öğretmen ise, öğrenciye rehber görevini üstlenmiştir. Öğrenciye bilgiye söylemeyecek; ancak ona bilginin kaynağına nasıl ulaşacağını öğretecektir. Söz konusu

program ile ilgili olarak dört dil becerisi(okuma, yazma, konuşma, dinleme) ile ilgili de çalışmalar yapılmış ve bu becerilerin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bilindiği gibi 2004-2005 yılında eğitim sistemimize giren yapılandırmacı eğitim anlayışı ile birlikte dört temel dil becerisi ile ilgili olarak bir radikal değişiklikler yapılmış amaç ve kazanımlar çerçevesinde yeniden yapılandırılmıştır. İşte bu çalışma ile yapılandırmacı eğitim yaklaşımının programda yer alan yazma eğitimi becerisindeki yeri hakkında bilgi edinmek için öğretmen görüşlerine başvurulmuş ve gerekli bilgilere ulaşılmıştır.

1. Osmanlı Devleti'nde Yazma Eğitimi Becerileri

1.1. Yazma Eğitiminin Tarihsel Gelişim Süreci

1.1.1. 1340 (1924) İlk Mektep Müfredat Programında Yazma Becerisi

1924 İlk Mektep Türkçe Müfredat Programı'nda aynı yıl İstanbul'da İl Millî Eğitim Müdürü Saffet Bey'in girişimiyle toplanan 2 Elifba Kongresi'nde alınan kararların etkisi görülmektedir. Bu kongre'de ilk okuma-yazma öğretimi üzerinde durulmuş, 1918 yılında Nüzhet Sabit'in 'Kelime Usulü ile Elifba' adlı kitabında ortaya koyduğu 'kelimeden başlayan çözümlenme' yöntemi açıklanarak bunun ilk okuma-yazma öğretiminde uygulanmasının faydalı olduğu kararlaştırılmıştır. 1924 Programı'nda ise okuma yazma öğretirken öğretmenlerin savtî usul (ses yöntemi) veya kelime usulünden istedikleri birini seçebilecekleri, her iki yöntemle göre derslerin işleniş şeklinin daha sonra bir talimatname ile açıklanacağı belirtilmiştir. 1 ve 2. sınıfta dokuz saat, 3. sınıfta altı saat, 4 ve 5. sınıfta yedi saat Türkçe dersi öğrencilere okutulmuştur. Programda dört temel dil becerisi içinde yer alan okuma, yazma ve konuşma beceri alanları ile dil bilgisi alanına yönelik derslere yer verilmiştir.

İkinci sınıftan itibaren öğrencilerin yazma becerisini geliştirmek amacıyla programa imlâ, tahrir ve yazı (sülüs-rik'a) dersleri konmuştur. İmlâ derslerinde öğrencilere verilen örnek bir metin öğrencilere yazdırılırdı. Öğrencilere dikte etme yöntemi ile yazdırma çalışması yaptırmak onların yazma becerilerini geliştirmeye çok fazla katkı sağlamamaktadır.

1340 (1924) İlk Mektep ve Lise Birinci Devre Türkçe Müfredat Programı öğrencinin yazma becerisini geliştirmede yeterli değildir. Daha çok dikte ile yazdırma yöntemi kullanılmıştır. Bu yazma yöntemi öğrencinin yazma yeteneğini geliştirmede yetersiz bir yöntemdir. Ayrıca, metin türlerinin özelliklerine uygun yazma çalışmaları öğrencilere yazdırılmamıştır.

1.1.2. 1929 Orta Mektep Türkçe Programında Yazma Becerisi

1 Kasım 1928 tarihinde Latin harfleri kabul edilmiştir. Yeni harflerin kabul edilmesiyle eğitim sisteminde yer alan derslerin yazım dili değişmiş ve 1924 programı tekrar gözden geçirilip düzenlenmiştir.

Milli Talim ve Terbiye Heyeti Riyasetince düzenlenen programda görevli olanlar arasında İhsan Sungu, Ali Canip Yöntem, Hasan Ali Yücel ve Reşat Nuri Güntekin yer almaktaydı. Hazırlanan program bir önceki programa göre temel dil becerilerini bir bütün olarak ele alıp incelemiştir. 1929 programı, 1924 programına göre amaçlarını daha açık olarak belirtmiştir. Program; dinleme beceri alanı hariç, okuma, yazma ve konuşma beceri alanlarına yönelik amaçlarına Türkçe derslerinin başlıca gayelerinde yer vermiştir Ucar Ö. (2012).

1.2.3. 1929 Ortamektep Türkçe Programının başlıca gayeleri şunlardır:

Talebeyi meramını ağızdan ve yazı ile ifade etmeye alıştırmak. Talebede dinlediği ve okuduğu parçalar üzerinde düşünme ve bedii kıymeti takdir etmem kabiliyetini inkişaf ettirmek, talebeye iyi eserleri okuma zevkini vermek ve okumaya değer kitaplarla kendilerinin daimi temasını temin etmek. 1929 Ortamektep Türkçe Programının gayeleri incelendiği zaman “Talebeyi meramını ağızdan ifade etmeye alıştırmak” amacı konuşma beceri alanının gelişmesine önem verdiğinin göstergesidir. “Talebeyi meramını yazı ile ifade etmeye alıştırmak” amacı yazma beceri alanının gelişmesine önem verdiğinin göstergesidir. “Talebeye iyi eserleri okuma zevkini vermek ve okumaya değer kitaplarla kendilerinin daimi temasını temin etmek” amacı ile okuma beceri alanının gelişmesinin önemli olduğu görülmektedir. Temel dil beceri alanları olan okuma, konuşma ve yazma beceri alanlarının gelişmesi program için önemlidir ve her beceri alanı üzerinde önemle durulmaktadır. Dil bilgisi konularının kazanımı da programda yer almaktadır ve Gramer dersleri içinde amaçları kazandırılacaktır. Yazma becerisini geliştirmeye yönelik amaçlanan kazanımlar, öğrencilere tahrir derslerinde kazandırılacaktır. Tahrir mevzularında yer alan “birinci sınıfta talebeye ağızdan söyletilecek ve yazı ile yazdırılacak başlıca mevzular” açıklamasından anlaşılacağı üzere tahrir dersinde yazma ve konuşma becerileri vardır. 1929 programında yazma becerisini geliştirmek amacıyla tahrir mevzularında sınıflara göre farklı amaçlara yer verilmiştir. 1. sınıfta dokuz mevzu, 2. sınıfta on yedi mevzu ve 3. sınıfta yirmi üç mevzu yer almaktadır. Programda öğrencilerin farklı metin türleriyle yazı yazmalarına yönelik amaçlar vardır. 1929 programında “tahrir mevzuları” başlığı yer almaktadır. Burada yazı derslerinde hangi konulara

yer verileceğine değinilmiştir. Buna göre 1. sınıfta dokuz, 2. sınıfta sekiz, 3. sınıfta altı amaca yer verilmiştir. Amaçlardan yazma becerisinin gelişmesine programda büyük bir önem verildiği anlaşılmaktadır. “Milli, vatani mevzular, Türk inkılabına dair mevzular” (MEB, 1929) amacıyla öğrencilere vatan sevgisi, millet sevgisi, Türk inkılapları gibi konular öğretilecektir. Öğrenci, öğretmen tarafından verilen metin türünün kurallarına uygun yazarak, bu kavramların kendisinde uyandırdığı duygu ve düşünceleri aktaracaktır. Programda yer alan bu amaç, daha sonra kullanılan bütün programlarda da yer almıştır.

1.2.4. 1931-1932 Ders Senesi Tadilatı Türkçe Programında Yazma Becerisi

1931 yılındaki Türkçe Programı, 1929 programının gramerle ilgili bölümlerinin değiştirilerek sunulduğu bir programdır. Gramer dışındaki bölümlerde herhangi bir değişiklik yoktur. “1931 yılında ise 1929 programının gramerle” ilgili bölümlerinde bazı değişiklikler ve eklemeler yapılmıştır. 1931-1932 yılında yapılan düzenleme ile tahrir (yazma) amaçları 1,2 ve 3. sınıfta aynı kalmıştır. Sadece 3. sınıfta yer alan maddeler arasına yeni bir madde eklenmiştir.

1.2.5. 1949 Ortaokul Türkçe Programında Yazma Becerisi

1949 Ortaokul Türkçe Programı'nın ilk bölümünde “Amaçlar” ve “Açıklamalar” başlığıyla anlama ve anlatma becerilerine dikkat çekilmiştir. Önceki programlara göre bu Program'da kompozisyon ve yazı çalışmalarıyla ilgili açıklamalar daha ayrıntılıdır. “Yazma, çocuğun hayal dünyasını geliştirir” düşüncesinin vurgulandığı bu Program'ın “Yazı ile İfade” bölümünde kompozisyon ödevlerinin, yazmanın yanı sıra diğer dil becerilerini de geliştireceği ifade edilmiştir. Yazma becerisi bakımından öğrencilere kazandırılması gereken davranışlar da sıralanmış ancak bunlar her sınıf için ortak olarak belirlenmiştir. Program'ın “Plan”, “Konu” ve “Düzenlemeler” başlığını taşıyan bölümlerinde de yazma becerisinin geliştirilmesine yönelik öneriler sunulmuştur. Yazma çalışmalarında yazı planının öğretmen tarafından verilmesi öğrenciyi sınırlayacağı için yazı planının öğrencilere hazırlanması ve konu seçiminde yakından uzağa, somuttan soyuta giden bir yol izlenmesine ilişkin açıklamalar dikkat çekmektedir. Bu program'da düşünme yeteneğini geliştirerek yazma eğitimini desteklemesi bakımından özetleme ve serbest yazma tekniklerinin öne çıkarıldığı görülmektedir. Serbest yazmanın geliştirilebilmesi için öğrencilerin sayfa, satır ve cümle uzunluğu yönünden sınırlandırılmaması gerektiği vurgulanmıştır.

Yazma çalışmalarının konuları her sınıf için ayrı ayrı verilmiş, öğretmenlerden bu konuları seçerken öğrencilerin seviyesini dikkate almaları istenmiştir. Konuların kendi arasında doğrudan doğruya gözlemle ve iç gözlemle “Düşünme yoluyla” elde edilenler şeklinde gruplandırılmıştır.

1929 Program’ında “Muallim talebesini kendi yanlışlarını bulup tashih etmeye alıştırmalıdır”. Cümlesinden başka yazı çalışmalarının düzeltilmesi ile doğrudan ilgili bir başka bir açıklama yapılmamıştır. 1949 Program’ının “Düzeltilmeler” başlığını taşıyan bölümünde ise öncelikle yazma çalışmalarının düzeltilmesinde uygulanabilecek yöntemler belirtilmiştir. Bunlar 1948 İlkokul Türkçe Program’ında yer alan yöntemlerle aynıdır. Program’da bu düzeltme yöntemlerinin “Öğrencini kendi yaptığı yanlışları kurtulmasını, müşterek yanlışların önüne geçilmesini, öğrencinin yazma şahsiyetini öğretmene göstermesini” sağladığı için faydalı olduğu ifade edilmiştir. Yazma çalışmalarının hangi ölçütlere göre inceleneceği ve değerlendirileceği de açıklanmıştır. Program’da imla dersi üzerinde de durulmuştur. Yazma eğitimi ile ilişkilendirilerek hazırlanan bu bölümde imlanın kural ezberletmekle değil uygulama ile öğretileceği vurgulanmıştır. İmla düzeltmelerinde Türkçe Sözlük ve İmla Kılavuzu’nun esas alınacağı belirtilmiştir. İmla çalışmalarında isteklendirilmenin önemli olduğu “...Konu ile öğrencilerin psikolojik durumu arasında bir hoşlanma havası sağlanmalıdır.” cümlesiyle ifade edilmiştir. Ancak bunlara rağmen imla çalışmalarında işlenecek konulara ilişkin açıklamaların çok genel verilmesi, bu bölümünün bir eksikliği olarak değerlendirilebilir.

Cumhuriyet döneminde hazırlanan İlköğretim 2. kademe Programları içinde “Yazı” bölümüne ilk defa 1949 Program’ında yer verilmiştir. Yazı derslerinde “Öğrencilerin el yazısını daha işlek, daha okunaklı, daha süratli, daha güzel hâle getirmek amaçlanmıştır. Yazı dersinin amacı belirtildikten sonra dersin içeriği ve işleniş ile ilgili açıklamalar yapılmış, derste işlenecek konular 1 ve 2. sınıflar için ayrı ayrı verilmiştir. “Çocuklar on iki yaşından itibaren yazıya, kaleme daha hakim olabilirler ve daha güzel yazmaya yetkili bir hale gelirler. Bu yaştan sonra parmakların kas ve kemiklerinin gelişmeleri tamamlanmış olur. Bu sebeple onlara daha mükemmel örnekler vermek, daha devamlı ve mazbut idmanlar yaptırmak, sana yazılarını öğretmek daha kolaylıkla mümkün olur. Bu bakımdan Ortaokul birinci ve ikinci sınıflarında çocuklara gerek el yazısını gerek sanat yazılarını devamlı ve dikkatli idmanlarla kazandırmalıdır.” İfadesiyle el yazısı çalışmalarında tekrarın ve çocuğunun fiziksel gelişiminin önemine dikkat çekilmiştir. El yazısının kolay yazılabilmesi için sahip olunması gereken özellikler, el yazısında şahsi üslubun önemi, yazının kişilik üzerinde etkisi, yazı yazarken oturma ve kalem tutma şeklinin

önemi, sanat yazılarının uygulama sahası bu bölümde üzerinde durulan diğer konulardır. Program'ın sonunda yazı dersinde kullanılacak araç ve gereçler resimleriyle birlikte tanıtılmış ve çeşitli yazı örnekleri sunulmuştur. 1949 Programı, 1962 yılında gözden geçirilerek yeniden yayımlanmış ve 1981 yılına kadar uygulanmıştır

1.2.6. 1981 İlköğretim Türkçe Eğitim Programında Yazma Becerisi

1979'da ilkokulların ve ortaokulların birleştirilmesiyle ilköğretim okulları oluşmuştur. 1981'de yeni program hazırlanmıştır. 1981'de yürürlüğe giren Türkçe Eğitimi Programı daha önce uygulanan programlara göre daha kapsamlıdır Ucar Ö. (2016).

1981 Türkçe Eğitimi Programı, "Genel Amaçlar, Açıklamalar, Anlama, Anlatım, Dil Bilgisi, Yöntem, Araç ve Gereçler, Ölçme ve Değerlendirme ile Yazı bölümlerinden oluşmaktadır. 1981 Türkçe Eğitimi Programı "Genel Amaçlar" ve "Açıklamalarla programın çerçevesini ortaya koyar. Öğrencinin anlama ve anlatma becerilerine önem verilmiştir. Türkçe dersinde ezber yöntemi kullanılmaya devam edilmiştir. Ancak derslerin uygulamalı bir şekilde işlenmesinin önemli olduğu belirtilmiştir. 1981 Türkçe Eğitimi Programı dinleme becerisine değinen ilk programdır. Program dört temel dil becerisi olan okuma, dinleme, konuşma, yazma ve dil bilgisi alanlarında öğrencilere kazandırılacak davranışları her sınıf seviyesine göre ayrı ayrı vermiştir. Programın, önceki programlarda yer almayan "Yöntem, Araç ve Gereçler, Ölçme ve Değerlendirme" bölümlerine yer vermesi önemlidir. "Ölçme ve Değerlendirme" başlığı ilk defa bu programda yer almıştır. Diğer programlara göre önemli olan bu özellik, ayrıntılara girmeyip başlık düzeyinde çalışmalara yer vermesi bakımından eksiktir. 1981 programı yazma becerisine anlatım bölümünde yer vermiştir. Özel amaçlar içerisinde, yazma becerilerine ait özellikler yer almaktadır. Programda yazma becerisine ayrı bir ders saati ayrılmamıştır. Türkçe dersinde yazma çalışması yaptırılacaktır. 1981 İlköğretim Türkçe Eğitim Programında öğrencilere kazandırılacak yazma eğitimi ve davranışlar, sınıf seviyelerine göre ayrı ayrı yer almıştır. 1981 programında yazma becerisine anlatım bölümünde yer verilmiştir. 6, 7 ve 8. sınıflarda yazma becerisi ile ilgili, amaç başlığı kullanılmadan, amaç, davranış ve ifadeler bulunmaktadır. Programda 8. sınıfta on yedi, 7. sınıfta on sekiz ve 6. sınıfta on altı davranışa yer verilmiştir.

Programda 6, 7 ve 8. sınıflardaki öğrencilere yazılı olarak kazandırılacak davranışlardan (bilgi, beceri ve alışkanlıklar) bazıları Şunlardır:

Programda her sınıf seviyesinde, öğrencilerin yazma çalışması yaparken yazım, imlâ ve noktalama kurallarına dikkat etmeleri önerilmektedir. Öğrenci yerine göre, belirli sayıda kelimelerle cümle oluşturabilmelidir.

Yazma çalışmasına başlamadan önce plan hazırlamalıdır. 1981 programında öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmeye çok önem verilmiştir. Programda, öğrencilere yazma becerisi ile kazandırılacak amaçlar ve kazanımlar geniş bir şekilde ifade edilmiştir. Öğrencilerin Türkçeyi doğru öğrenip ve etkili kullanması yaşamları ve başarılı olmaları bakımından çok önemlidir. Türkçe öğretiminde, öğrencilerin dört temel dil becerisi olan okuma, dinleme/izleme, konuşma ve yazma ile dil bilgisi becerilerini geliştirmesi beklenmektedir. Bu nedenle, Türkçeyi iyi bir şekilde kullanacak olan çocuklarımız, sözlü ve yazılı şekilde kendilerini ifade ederken, iletişim kurarken, düşünürken zorluk çekmeyecektir. Dilini iyi öğrenen bir birey okul ve toplum hayatında başarılı olacaktır.

Bireyde ana dili eğitiminin gelişmesi için temel dil becerilerinin gelişmesi gerekmektedir. Dört temel dil becerilerinden biri olan yazma, ilköğretimde üzerinde durulması gereken önemli bir beceridir. Birey, duygu ve düşüncelerini, bildirimlerini yazma ile dışarıya yansıtır. Yazma becerisinin gelişmesini sağlamanın yolu ise uygulamaktan geçer. Öğrenciler ancak yazarak yazma becerisini geliştirebilirler. Türkçe Öğretim Programında yazma becerisinin geliştirilmesiyle; öğrencilerin duygu, düşünce, hayal, tasarı ve izlenimlerini dilin imkânlarından yararlanarak yazılı anlatım kurallarına uygun bir şekilde anlatmaları, yazmayı kendini ifade etmede bir alışkanlığa dönüştürmeleri ve yazma yeteneği olanların bu becerilerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır. Bu açıklamaya uygun olarak öğretmen farklı yöntemleri uygulayarak derslere ve etkinliklere uygun çalışmalarla yazı yazmayı öğrencilere keyifli hâle getirerek öğrencilerin yazma alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olmalıdır. Yazma bireylerin diğer bireylerle; toplumların diğer topluluklarla sosyal ve kültürel bağlamda alışveriş yapabilmeleri için gerekli ve önemli bir vasıta. Yazma olmadan, insan yaşamı da olamaz, gelişim de olamaz. İnsanlar duygu ve düşüncelerini dışa ancak yazı sayesinde aktarabilir. Bireylerin ve toplumların kaynaşması, birbirinden etkilenmesi, kültür alışverişini yapabilmesi tamamen yazı sayesinde olur. Yazı ise eğitim ile gerçekleşir.

2. Türkiye'de Yapılandırmacı Kurama Göre Yazma Eğitimi

Yapılandırmacı yaklaşımına göre yazma eğitimine ilişkin yapılan araştırmalarda son dönemde büyük bir artış gözükmektedir. Bilindiği üzere yapılandırmacılığın temelleri felsefe ve psikolojiye dayanmaktadır. Ancak uzak tarihe bakıldığı zaman yapılandırmacı felsefelerin temelleri

ilkçağ filozoflarına kadar uzanmaktadır. İlk büyük yapılandırmacı olan Sokrates'e göre, öğretmen ve öğrenciler, karşılıklı konuşup sorular sorarak ruhlarında gizli olan bilgiyi yorumlamalı ve oluşturmalıdır. Yazma eğitim var olduğu gündün bu yana yani tarihi gelişimi içinde birçok felsefi akımdan etkilenmiştir. Davranışçı ve bilişsel felsefeler eğitimi etkileyen iki grup olarak karşımıza incelenebilir.

Davranışçı yazma eğitimi becerilerini benimseyenlere göre, bilgi yorumlanmadan karşı tarafa aktarılır yani saf bilgi olarak karşıya verilir. Burada öğretmen merkezli bir anlayış mevcuttur. Öğretmen dersi anlatır, öğrenci ise dinler. Öğretmen öğrenciyi derse katmadığı için öğretmen aktif, öğrenci ise pasif durumdadır. Öğrenci aldığı bilgiyi yorumlamaz ve sorgulamaz. Bunları yapamadığı için aldığı bilgiyi de anlamlandıramaz. Bu durumda ezberci sistemi doğurmaktadır.

Bilişsel yazma eğitimi yaklaşımı savunanlara göre ise öğrenme, bireyin etrafında gelişen olaylara ve yaşanan durumlara çeşitli anlamlar yüklemesidir. Kişinin sergilediği davranışlara anlam vermek için onun karşılaştığı durumu nasıl değerlendirileceğinin anlaşılması gerekir.

Verilen yazma eğitim yaklaşımlarının tanımları arasındaki en belirgin özellik, öğrenme süreci ve ürünü ile ilgilidir. Davranışçı yaklaşımı benimseyenler bu ürünü "davranış değişikliği" olarak ele alır. Bilişsel yaklaşımın temel noktasını ise bilgi edinme yolları oluşturuyor. Bu çalışmaya konu olan yapılandırmacı kuram ise var olan geleneksel kuramlara (davranışsal ve bilişsel) alternatif bir yöntem olarak ve teknolojik çağın gerektirdiği ihtiyaçlara cevap vermesi için geliştirilmiştir. Bu yaklaşım öğrencinin gerçek hayatta edindiği deneyimler ile ilgilenmektedir. İnsanlar, gerçek hayatta deneyimleri ile karşılaştığı zaman bilgiyi hafızalarında yapılandırır. Bilginin öğrenilmesi için gerçek hayatta yaşanması ve karşılaştırılması için deneyim ile pekiştirilmesi gerekmektedir.

Yapılandırmacı yaklaşıma göre yazma eğitimi en genel anlamıyla bireysel ve toplumsal bir uyum sürecidir. Bireyler bu süreç içerisinde bilgilerini etkili bir şekilde oluşturur ve yaşamında da bu bilgileri uygular. Yapılandırmacı anlayışı benimseyenlere göre, birey çevresinde tepki göstereceği uyarıyı seçmede yetkindir ve bu uyarıcı da kendisine anlamlı geldiği için tepki verebilir. Yapılandırmacılık, öğrencilerin geçmiş bilgilerinden de faydalanarak, öğretmenlerin rehberliğinde karşılaştığı yeni bilgiye anlam vermesi ve yorum yapabilme sürecidir.

Yapılandırmacı yazma eğitim anlayışı, öğrencilere temel dil becerilerinin kazandırılması görüşünü desteklemektedir; fakat eğitimde bireylerin daha fazla düşünen, bilginin üzerine giden, bilgiyi sorgulayan ve kendi

davranışlarını kontrol altına alabilen bir yapıya da kavuşması gerekliliğini vurgulamaktadır. Dolayısıyla, kuramın temel noktasında bilgilerin olduğu gibi aktarılması değil, edinilen bilgilerin sorgulanarak, anlamlandırılarak ve yeniden anlamlandırılarak yapılandırılması ve karşıya aktarılması görüşü yatar.

Yapılandırmacılık kuramını etkileyen yazma eğitim anlayışını felsefi görüşlerin ortak noktası, öğrencilerin derse ve yapılan etkinliklere katılması ile bilginin zihne yerleştirilmesi yani zihinsel olarak yapılandırılmasıdır. Yapılandırıcı ortamlar, öğrenciye bilgi aktarmazlar. Kuramın felsefi prensibi olarak öğrenciye bilginin kaynağı gösterilir ve kaynağa giden yollar sunulur. Yapılan tüm açıklamalara bakıldığı zaman diyebiliriz ki yapılandırmacı yazma eğitim anlayışına göre öğretim; öğrencilere önceden belirlenmiş içeriğin doğrudan aktarılması değil, öğrenmenin kolay hale getirilmesi, öğrenme aşamasında öğrenciye dış dünyaya ait kendi bireysel bilgi, anlam ve yorumlarını yapılandırmacı bakımından yapılandırmacı sürecidir.

Edinilen her bilgi, yazma eğitim becer ve, kazanım sonrasında gelen bilgiyi yapılandırmaya bir zemin oluşturma görevini üstlenir. Çünkü edinilen yeni bilgiler, eski bilgilerin üzerine yapılandırılır. Böylece yapılandırmacı öğrenme mevcut olan bilgilerle yeni bilgiler arasında bağlantı kurma sürecidir. Ancak bu süreç sadece bilgilerin üst üste yığılması anlamına da gelmemelidir. Birey bilgiyi gerçekten yapılandırmışsa kişisel yorumunu yapar ve bilgiyi başından itibaren yeniden kuracaktır. Dolayısıyla diyebiliriz ki yapılandırmacılık; bilginin üst üste yığılması ve ezberlenmesi değil, düşünme, sorgulama, analiz etme sürecidir.

Yapılandırmacı yazma eğitim anlayışının hedefi bilgilerin yapılandırılmasıdır. Öğrencilerin eski bilgilerin üzerine yeni bilgileri inşa ederek bunları yeri geldiğinde kullanmak üzere zihinsel olarak yapılandırır. Bu anlayışla verilen yazma eğitimde öğrenci artık bilgi kaynaklarına kendisi ulaşacaktır.

Demirel, (2012) izleyen açıklamalarına dayanılarak yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının özellikleri aşağıdaki gibi özetlenebilir:

Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımında,

- Öğrenme, bireysel bilişte oluşan öznel anlamların sosyo-kültürel bağlamda özneler arası süreçlerle yeniden oluşturulmasıdır.
- Öğrenme, anlamlıdır ve gerçek bağlamdan tüder.
- Öğrenme, çevre koşullarında bağımsız gerçekleşen anlam, bakış açısı kazanma ya da yeniden yapılandırma süreci olarak oluşur ve sonuçları hiç bir zaman kontrol edilemez.

- Öğrenme, gerçek yaşam durumlarında ve bağlam merkezli zengin yaşantılar sayesinde kurulan özgün ilişkilerle oluşur.
- Öğrenme, çok değişkenli ve değişkenlerin birbirini nasıl etkilediğinin yordanması zor olan, döngüsel ve holografik bir olgudur.
- Bilgi bilişin dışında var olan, bireyden bağımsız bir olgu değildir.
- Bilgi duruma özgü, bağlamsal ve bireysel anlamların görünümüdür.
- Bilgi bireylerin nesnel üstündeki etkinlikleriyle oluşur.
- Bilgi sosyal etkileşimden ve bireysel anlamların yaşayabilirliğini değerlendirmekten doğar.
- Gerçeklik, aynı sosyal ortam içinde bulunan bireylerin kendi dünya parametrelerini tanımlamak için oluşturduğu zihinsel anlamlardır.
- Gerçeklik, dış dünyadan ayrılan bir iç dünya yoktur.
- Doğru, bireyin kendi anlamlarıyla diğerlerinin anlamlarının çelişmemesidir.
- Doğru, diğerlerinin anlamlarına karşı bireyin kendi anlamlarını test etmesidir.

“Yapılandırmacılık bir öğretim kuramı değil daha çok bir felsefe, dünyayı görme ve algılama şekli; bilgi ve öğrenmenin doğasıyla ilgili bir yaklaşımdır. Bu noktada; yapılandırmacılığın türlerinin açıklanmasının yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının daha iyi anlaşılmasını sağlayacağı düşünülmektedir.

2.1. Yapılandırmacı Eğitim Türlerine Göre Yazma Eğitimi

2.1.1. Bilişsel Yöntemli Yapılandırmacılık

Yazmayı öğrenme, bireysel bir girişimdir. Yani bireysel farklılıklar göz önünde bulundurularak yazma eğitim anlayışıyla öğretmenin temel işlevi, öğrencinin şemaları üzerinde denge oluşturmaktır. Daha sonra öğrenci kendi şeması üzerinde dengeyi yeniden kendisi sağlayacaktır.

2.1.2 Sosyal Yönelimli Yapılandırmacılık

Yazmayı öğrenme, bireyin yaşadığı toplumsal ve kültürel yapı içerisinde gerçekleşen bilinçli bir etkinliktir. Öğretmenin görevi, sağlıklı bir etkileşim gerçekleştirecek ortamı oluşturmaktır. Biliş, sosyal bir yapıdır ve sosyal bağlamda oluşur.

Watson (2011) sınıflarda yapılandırmacı bir öğretmen anlayışının hâkimiyeti için örnek uygulamalarla sınıflardaki sosyal yapılandırmacı öğretmenin özelliklerini şu şekilde sıralamıştır;

- Yapılandırmacı öğretmen yazma eğitiminde cesaretlendirir ve öğrenci özerkliğini ve girişimciliğini destekler, böylece öğrenciler birbirlerinin fikirleri arasındaki bağları görür ve problem bulucular yerine problem çözücüler hâline dönuşürler.
- Yapılandırmacı öğretmen yazma eğitiminde ham veri kullanır ve birincil kaynaklar, interaktiflik ve fiziksel materyaller ile bunları özdeşleştirir yani öğretmen uygun öğrenme inşası için uygun ortamları hazırlamalıdır.
- Yapılandırmacı öğretmen yazma eğitiminde görevleri belirlerken bilişsel terminolojiyi kullanır; çocukların düşünme modelleri geliştirmeleri için öğretmenlerin onlara zaman tanımları gereklidir.
- Yapılandırmacı öğretmen yazma derslerini planlarken, stratejilerini yapılandırırken ve içeriğini değiştirirken öğrenci sorumluluklarını kullanır; yapılandırmacı yaklaşımda en temel değişim öğretmenin kaçınılmaz bir biçimde öğrencilerin öğrenmeleriyle en iyi biçimde ilgilenmesidir.
- Yapılandırmacı öğretmen öğrencilerin kavramlardan ne anladıklarını sormadan önce onların kavramlarla ilgili bilgilerini sormalıdır.
- Yapılandırmacı öğretmen öğrencilerin hem kendisiyle hem de arkadaşlarıyla diyaloga girmesini cesaretlendirmelidir; çocukların bir ya da daha fazla insanla fikir paylaşımında bulunması onların entelektüel ilerlemelerine yardımcı olacaktır.
- Yapılandırmacı öğretmen, yazmayı, düşünmeyi gerektiren, açık uçlu sorular sormayı ve birbirine soru sormayı cesaretlendirir.
- Yapılandırmacı öğretmen öğrenci girişimciliğini destekler.
- Yapılandırmacı öğretmen öğrencilerin girişimci hipotezlerini açıklamalarına ve tartışmalarına imkân sağlar ve onları cesaretlendirir.
- Yapılandırmacı öğretmen soru sorduktan sonra biraz bekleyebilmeli çünkü öğrencilere cevaplamaları için, cevabı yazmaları için zaman tanımak, onların kendi düşüncelerinin farkında olmalarına, düşünce ve öğrenme stratejilerini açığa çıkarmaya yarar bu da zaman alan bir faaliyettir.

- Yapılandırmacı öğretmen öğrencilerin metaforları yapılandırmalarına imkân tanır; resimli semboller ve tasvirler, uygun benzetişimler ve metaforlar öğrenci hayallerine girer ve öğrencilerin yazmalarını ve anlamlarını kolaylaştırır.
- Yapılandırmacı öğretmen öğrencinin yazma becerilerinin gelişiminde onların merak duygularını devreye sokar; bunun için öğrenciler soru ya da hipotez oluştururlar, öğretmen öğrencilerin bu düşüncelerine odaklanır ve nihayet öğrenciler yeni karşılaştıkları bir durum karşısında öğrendiklerini bu duruma da genellerler. Bu yol öğrencilerin anlamlarına ve kendi öğrendiklerini kontrol etmeye yarar.

“Bilişsel yapılandırmacılık ile benzerlik göstermesine karşın sosyal yapılandırmacılıkta yazma ve yazmayı öğrenme ön plandadır; bilişsel yapılandırmacılıkta bilgi veya fikirlerin kişisel süreçler ile oluştuğu vurgulanırken, sosyal yapılandırmacılıkta yazma eğitim anlayışında bilgilerin kişiler arası ilişki yoluyla oluştuğu söylenebilir.

2.1.3. Radikal Yapılandırmacılık

Bilgi, deneyim ve tamamen yazma eğitimi becerilerine göre ve çevreye dayalı olarak gerçekleşir. Hiç kimse aynı deneyim ve yaşantıya sahip olamaz. Bu yüzden kimsenin ortak bir bilgi alanı oluşamaz.

2.1.4. Eleştirel Yapılandırmacılık

Her birey önüne gelen bilgiyi eleştirel bir yapıyla karşılamalıdır. Yapılandırmacılığı destekleyen bu açıklamalardan genel bir özet çıkarmak gerekirse; Birey yazma eğitimini ve bilgiyi çevreden pasif olarak almaz, etkin öğrenme yolu ile içerik ve süreci aynı anda öğrenir. Bilgi birey tarafından etkin olarak yapılandırılır. Böylece yapılandırmacılık, bireyin etkin yazı yazmayı kullanma, eleştirel düşünme, problem çözme becerilerini geliştirir. Ayrıca birey kendi öğrenmelerinden bağımsız bilgileri içselleştiremez.

3. Yapılandırmacı Öğrenme Süreci

Bilişsel kuramcılara göre, yazı yazmayı öğrenme şu şekilde oluşmaktadır: Duyu organlarına gelen fiziksel uyarıcılar seçilerek sinirsel iletilere dönüştürüldükten sonra depolanabilme ve hatırlanabilmeleri için sinir sisteminde başka değişimlere uğramaktadır. Duyu organlarının her birine gelen uyarıcıların ilk algılamalarından duyuşsal kayıt sorumludur. Duyuşsal kayıta gelen sınırsız uyarıcıdan, beklenti ve dikkat süreçlerinin rehberliğiyle birey kendisi için uygun olan uyarıcıyı seçerek kısa süreli belleğe gönderir. Bir başka deyişle tek düze bir biçimde üst üste verilen bilgiler, bireyin

dikkat ve algı alanına giremediğinden duyuşsal kayıttan, henüz kısa süreli belleğe aktarılmadan kaybolmaktadır. Bu geçiş sırasında dikkat ve seçici algı süreçleri süzgeç görevi yapar. Kısa süreli belleğin alanı sınırlı olduğu için, öğrencinin dikkatini çekmekte başarısız olan, bilgi yüklemesinin çok fazla olduğu geleneksel öğretim yöntemlerinin uygulandığı derslerde öğrencinin öğrenmesi güçleşmektedir. Kısa süreli belleğe gelen bilgi tekrarlanmadığında ya da kodlanmadığında, kısa süre içinde tamamen unutulabilir. Kısa süreli belleğe gelen bilgiler, zihinsel tekrar ve anlamlandırma yapılırsa uzun süreli belleğe gönderilir ve hatırlanmak üzere saklanır.

Uzun süreli bellek, bilginin sürekli olarak saklandığı depodur. Bilişsel kuramcılara göre, bilginin uzun süreli bellekte saklanması yani depolanması, geleneksel öğretim yöntemleriyle oldukça zordur. Öğrenmenin oluşması için en iyi yöntem, öğrencinin en etkin katılımcı olduğu yöntemdir. Bireyin çevresini incelemesi, çevresinde meydana gelen olayları anlayıp, kendine özgü bir şekilde yorumlayabilmesi için yine bilgilerin birey tarafından yapılandırılması gerekmektedir. Bu da öğrenme-öğretim ortamında yapılandırmacı yaklaşımın kullanılması gerektiğini ortaya çıkarmaktadır.

3.1.1. Yapılandırmacı Yaklaşımına Göre Yazma Eğitiminin Öğrenme İlkeleri

1. Tüm öğrenme etkinlikleri daha geniş problemlere veya görevlere dönüştürülmelidir.
2. Öğrenci sürekli olarak desteklenmelidir.
3. Gerçekçi sınıf ortamları sunulmalıdır.
4. Gerçekçi sınıf ortamlarının oluşturulmasında, öğrencinin etkin kılınması sağlanmalı ve ortamlar öğrenilecek bilgiyi gerçekten yansıtabilen şekilde düzenlenmelidir.
5. Öğrencilere çözüm üretebilme imkânları sunulmalıdır.
6. Öğrencileri düşünmeye sevk eden öğrenme ortamları sunulmalıdır.
7. Öğrencilerin sunmuş olduğu fikirler her zaman dikkate alınmalı ve öğrenciler cesaretlendirilmelidirler.
8. Öğrencilere öğrenme sürecinde sürekli olarak kendilerini ifade edebilme fırsatları verilmelidir.

Ucar'a göre Yapılandırmacı yaklaşımın temel ilkeleri şunlardır

1. Her zaman olduğu gibi öğretim değil, öğrenme ön plandadır.
2. Öğrenmede yaşantısal boyutlar önemli bir yer tutar.

3. Öğrenme, pasif bir öğrenen için bilgi alma süreci değil, aktif bir anlam oluşturma sürecidir.

4. Öğrenme hem bireysel hem de sosyal hemde kültürel bir süreçtir.

5. Öğrenmenin niteliği kadar niceliğide, öğrenme sürecinde önemlidir.

6. Öğrencinin doğal öğrenme isteği ve merakı da öğrenme isteği kadar desteklenmelidir.

7. Öğretmen öğrencinin sadece ne öğrendiği ile değil, nasıl öğrendiği ile de ilgilenmelidir.

8. Motivasyon öğrenmede önemli bir bileşendir.

9. Öğrenme esnasında öğrencinin aktif olması sağlanmalı, öğrenme ortamı ve görevler öğrenmenin yapısını yansıtacak şekilde tasarlanmalıdır.

10. Öğrencilerin düşünmesini destekleyici öğrenme ortamları tasarlanmalıdır.

11. Öğrencilere hem öğrenme sürecini hem de öğrenilen içeriği yansıtırma fırsatı sağlanmalıdır Uçar, Ö. (2016).

3.1.2. Yapılandırmacı Öğrenci

Yapılandırmacı yazma eğitim anlayışıyla birlikte bu sürece dahil olan öğrenci, başka bir deyişle yapılandırmacı yazma eğitimi anlayışını öğrenen öğrenci ihtiyacı olan bilgiyi ne kadar öğrenmek istiyorsa, bunun için yapması gerekeni kendisi belirler. Bu aşamaya gelen öğrenci için öğretmen sadece rehber konumundadır. Çünkü burada öğretme yoktur, öğrenme vardır ve bilgi beceri ve davranış edinme öğrencinin kendi seçimidir, burada öğrenme sadece bilgilendirme değil, neyi, niçin, nasıl ve neden yapıldığını bilen olmaktır.

Yapılandırmacı öğrenme kuramı, öğrencilerin etkin bir şekilde bilgiyi üretmesi, oluşturması, önceki bilgilerine göre bilgilerini yeniden düzenleyip ve yeni bilgi haline getirmesi düşüncesini savunur. Burada öğrencilerin eğitim yaşantıları, önceden var olan bilgileri, kültürel ve sosyal durumları ile örtüştüğünde olmaktadır. Bu durumda fikirler oluşur ve bilgi bireysel oluşumlara bağlı olarak büyür.

3.1.3. Yapılandırmacı Öğretmen

Yapılandırmacı yazma eğitim anlayışının gerekliliklerine göre eğitim veren bir öğretmen, yapılandırmacı öğretmen olma konusunda birtakım güçlüklerle karşılaşabilir. Çünkü eğitimcilerin bir çoğu yetiştirilme tarzından ötürü programın gerekliliklerine sadece teorik olarak vakıftır. Köklü bir

paradigma değişimini ve yerleşmiş bir çok uygulamayı gönüllü olarak terk etmeyi ve yeni olanların benimsenmesini gerektirir.

Yapılandırmacı yazma eğitimi yaklaşımının uygulandığı eğitim ortamlarında öğretmen, öğrencilerin görüşlerine önem verir, öğrenci görüşleri doğrultusunda öğretim yöntem ve tekniklerini, hatta dersin içeriğini değiştirebilir. Öğrencinin sahip olduğu bilgi ve becerilerini, kapasitesini ve özelliklerini iyi tanır. Onların eğitim ortamında olabildiğince rahat olmalarını sağlar, bağımsız iş yapabilme güçlerini geliştirmelerine yardımcı olur; sınıf içinde öğrenme etkinliklerinin gerektirdiği hareket ve yer değiştirmelere olanak sağlar. Açık uçlu sorularla öğrencilerin düşünmelerini, sorgulama ve soru sorma becerilerini geliştirir. Öğrencilerine öğrenmeyi ve düşünmeyi öğretir (Şentürk, 2009).

Yapılandırmacı yazma eğitimine göre öğretmen sınıfta yapacağı etkinliklerde çeşitli yöntem ve araç gereçlerini kullanırken en yeni kaynakları da kullanır. Öğrencilerine bilgiyi ezberletmez, eleştirel düşünme, karşılaştırma, analiz etme, değerlendirme, problem çözüme, tartışma vb. ileri deneyimler kazanacakları ve yapacakları etkinlikler ve sorumluluklara yöneltir. Bu nedendir ki gerçek yaşamdaki problem ve verilere yer verir. Öğrencilere bütün bilişsel süreçleri yaşayabilecekleri açık uçlu eleştirel, düşündürücü, anlamlı ve derinliği olan sorular sormaya çalışır, öğrenciler öğrenilen konularla ilgili araştırma inceleme yapmaları için motive edilir. Yol gösterilir ve öğrencilerin öğretmenleri ve arkadaşlarına soru sormaları için ortam ve fırsatlar yaratılır.

3.1.4. Yapılandırmacı Yazma Eğitimi Benimseyen Öğretmenlerin Temel Özellikleri

- 1- Öğrenci özerkliğini (otonomisini) kabul eder ve destekler,
- 2- İlk kaynakları, fiziksel materyalleri ve özellikle etkileşimi kullanır,
- 3- Çalışmaları şekillendirmede yapılandırmacı terminolojiyi kullanır,
- 4- Öğrencilerin dersleri yürütmelerine ve stratejileri değiştirmelerine izin verir,
- 5- Kavramları öğrencilerle paylaşmadan, öğrenci anlayışlarını araştırır,
- 6- Öğrencilerin öğretmenle işbirliği ve diyalog içinde olmalarını teşvik eder,
- 7- Açık sorular sorarak öğrencilerin düşüncelerini derinleştirir,
- 8- Sorunları ortaya koyduktan sonra bekleme süresi verir,

9- Öğrenci cevaplarını bir araya toplar. Böylece öğrenci, hatasını fark eder, anlamları yeniden değerlendirir ve anlayışını yapılandırır,

10- Öğrenci fikirlerinde çelişkileri ortaya çıkaracak deney ve tartışmalar oluşturur; böylece öğrenciler, yeni anlayışlar edinirler Uçar, Ö. (2016).

4. Eğitim Programlarına Göre Yazma Eğitimi

Yapılandırmacı yaklaşım temelinde hazırlanan yazma eğitimi yaklaşımının eğitim programı, kuramın temel özelliklerini yansıtacak şekilde olmalıdır. Terkan, R, and Uçar Ö. (2020). Bu yönüyle, yapılandırmacı kurama dayanan eğitim programlarının nasıl olması gerektiği eğitim programının dört temel ögesi yönüyle ele alınacaktır.

4.1. Hedefler

Hedef; kısaca ulaşılmak istenen nokta olarak tanımlanabilir. Eğitimde hedef ise, bireyde gözlenmesi kabul gören istendik davranışlardır. Eğitimde yaşanan program anlayışındaki değişimle birlikte hedef tanımı ve içeriğinde değişimin yaşanılması kaçınılmaz olmuştur. Nitekim yapılandırmacılıkta hedef, öğrenenlerin önceden belli bir hiyerarşiye göre belirlenmiş hedeflere ulaşmalarını sağlamak değil, öğrenenlerin bilgiyi zihinsel olarak anlamlandırmaları için öğrenme fırsatlarını yaratmaktır.

Yurdakul (2011), göre yapılandırmacı eğitim anlayışında hedefler belirlenirken özetle şu noktalara dikkat edilmelidir:

- Öğrenme hedefleri öğrenen hedefleriyle uyumlu olmalıdır.
- Öğrenme hedefleri çevre ve etkileşim değişkenleriyle örtüşmelidir.
- Hedefler gerçek hayatta kullanılacak bilgi, beceri ve değerleri içermelidir.
- Hedefler yalnızca bilişsel alana yönelik değil, duyuşsal alan ve kişilik gelişimine yönelikte olmalıdır.
- Hedefler bilginin ezberlenmesine yönelik değil; bilgiyi yorumlama ve kullanma,eleştirel düşünme, yansıtma gibi üst düzey düşünme becerilerine yönelik olmalıdır.
- Hedefler bilimsel araştırmacı, problem çözücü, özerk bireyler yetiştirmeye yönelik olmalıdır.

4.2. İçerik

İçerik, hedef davranışları kazandıracak şekilde ünite ve konuların düzenlenmesi gibi ele alınabilir. Programın içerik kapsamında saptanan

kazanımlara ulaşmak için “ ne öğretilim” sorusuna yanıt aranmaktadır. Bu yönüyle, programın içerik boyutunda öğretilecek konuların düzenlenmesi söz konusudur. Bu düzenlenmenin nasıl olması gerektiği tartışmalı bir konudur (Demirel, 2012)

İçerik, temele alınana felsefe ve eğitim felsefesine göre düzenlenmelidir. Eğitim programı temele pragmatizm ve onun eğitime yansımaları olan oluşturmacı ve yeniden kurmacılık akımlarını almışsa, içerik düzenlenirken, öğrencinin yaşantı geçirmesini sağlayacak, yaşamın sürekli değişeceğini ve değişimin kaçınılmaz olduğunu kabullenmek, her türlü bilgi ve değerini değişeceğini benimsemek, demokratik bir yaşam tarzını savunmak, uygulamak, bilimsel yöntemi uygulamak gibi özellikler dikkate alınmalıdır.

Bu özelliklerden hareketle; içeriğin bir bilgi birikimi olmadığını, süreç ile birlikte oluşan ve temel birkaç kavram üzerinden hareket ederek öğrencinin tartışmasına ve araştırmasına olanak sağlayan bir süreç olduğu vurgusunun ön plana çıktığını söyleyebiliriz. İçerik öğrencilerin birincil kaynaklardan bilgiyi olduğu gibi alıp ezberlemesinden öte öğrenciyi ikincil kaynaklara yönlendirmelidir. Tüm bilgilerden hareketle yapılandırmacı içerik ışığında öğrenciler kendi zihinsel yapılarını oluştururlar.

4.3. Eğitim Durumları

Eğitim durumları; eğitim programlarında belirtilen hedefleri öğrencilere kazandıracak öğrenme-öğretme yaşantılarını, eğitim-öğretim ortamında yapılacak düzenlemeleri ve derslerin öğretimi için uygun araç-gereçlerin kullanılmasını Uçar O, Ozcan D. (2017).

Öğrenme süreci birbirini takip eden şu altı aşamadan oluşmaktadır:

4.3.1. Durum: Bu aşamada öğrenenlere bir durum başlığı verilir ve bir problem çözme, sorular sorma, mecazlar oluşturma, karara varma, hedefler koyma süreci tasarlanır.

4.3.2. Gruplamalar: Öğrencilerin ve kullanılacak materyalleri nasıl gruplanacağını belirlediği aşamadır. Sınıf bir bütün olarak mı bireysel olarak mı ya da gruplar halinde mi sürece katılacak? Ya da öğrencilerin durumu açıklamak için kullanacakları materyallerin nitelik ve özelliklerine göre sınıflanmasıdır.

4.3.3. Köprü Kurma: Öğrenenlerin önceki bilgilerinin tespit edildiği ve bu bilgilerle üzerinde çalışılan durum arasında köprü/bağlantı kurulduğu aşamadır. Bir nevi önceki öğrenmelerle yeni problem arasında ilişki kurma aşamasıdır.

4.3.4.Sorular: Sorular öğrenme etkinliklerinin her bir ögesinde bulunur. Durumu tanıtırken, grupları oluştururken, köprü kurarken süreci aktif kılmak, öğrenci tepkilerini cesaretlendirmek ve sergilemeyi harekete geçirmek için sorular sorulur.

4.3.5.Sergileme: Öğrencilerin süreçte oluşturdukları anlamı ortaya koymalarıdır. Bu aşamada farklı yollar kullanılabilir; rol yapma, görsel sunular, video çekimleri, modellemeler, oyunlar, fotoğraflamalar ve ses kayıtları gibi sergileme araçları kullanılır.

4.3.6.Yansımalar: Öğrencilerin duruma ilişkin kendi açıklamaları ve diğerlerinin sergilediklerinin ardından düşüncelerindeki değişimlere ait yansımaları içerir. Bunlar öğrencilerin hissettikleri, akıllarında ne kaldığı, içsel konuşmaları ve hayalleri olabilir.

4.4. Ölçme ve Değerlendirme

Yapılandırmacı yaklaşımda yazma, öğretimden ayrı değil; öğretimin içinde yer alan, öğretime yön veren ve devam eden bir süreç olarak görülmektedir. Yazma süreçten ayrı değil, sürecin bir parçasıdır ve değerlendirme ürüne, performansa yöneliktir.

Yapılandırmacı yaklaşımda yazma eğitim öğretimin içinde, öğretimden ayrı olmayan öğretime yön veren ve devamlı olan bir süreçtir. Bu sebeple 26 yapılandırmacılıkta sadece değerlendirme sonuçta değil, aynı zamanda süreç içerisinde devamlı olarak dönüt verecek şekilde temele alınmaktadır. Ölçme ve değerlendirme sürecine öğretmenin yanında öğrenci, akran öğrenci ve veli de katılır (Yurdakul, 2011)

Yapılandırmacı kurama uygun ölçme ve değerlendirme etkinliklerinde hem süreç hem sonuç eğilimli çeşitli değerlendirme araçları kullanılabilir. Bu bağlamda, kullanılan ölçme ve değerlendirme araçları aşağıdaki gibidir. Uçar O, Ozcan D. (2017).

- Kısa cevaplı, uzun cevaplı, çoktan seçmeli, doğru-yanlış, eşleştirmeli vb. sorulardan oluşan değerlendirme çalışma kâğıtları
- Posterler
- Görüşmeler
- Öğrenci ürün dosyaları (Portfolyo)
- Performans görevi dereceli puanlama anahtarı
- Performans görevi için akran değerlendirme formu
- Sözlü sunum becerisi kontrol listesi

- Proje değerlendirme ölçeği
- Öğrenci gözlem formu
- Öz değerlendirme formu
- Grup öz değerlendirme formu
- Öğrencilerin öğretmenlerini değerlendirme formu
- Yazma kendini değerlendirme ölçeği
- Şiir okuma değerlendirme formu Uçar Ö . (2016).

5. Yapılandırmacı Yazma Öğretimin Temel İlkeleri

Yapılandırmacı öğretim yaklaşımının beş temel ögesinden bahsedilebilir (Özden, 2011).

5.1. Önceki Bilgilerin Harekete Geçirilmesi

Yazarak öğrenilen her yeni şey, bireylerin daha önce öğrendikleriyle doğrudan ilgili olduğundan, bu bilginin ne olduğunun tanımlanması önemlidir. Ön bilgilerin harekete geçirilmesi öğrencilerin, yeni bir bilgi yapısının gerekli olup olmadığını anlamalarına, öğretmenlerin ise öğrencilerin ön bilgileri üzerine inşa edebilecekleri öğrenme yaşantılarını daha iyi planlamalarına yardımcı olur.

5.2. Yeni Bilginin Kazanılması

Bilgiyi yazarak, öğrencilerin zihinlerinde var olan bilgi yapılarına uyup uymadığına karar vermelerini sağlayacak şekilde sunulmalıdır. Bu nedenle öğretmen bilgiyi bir bütün olarak ele alarak öğrencilerin “bütünü”, onun “ilgili parçalarını” ve bu parçalar ile bütün arasındaki ilişkiyi görmelerini sağlamalıdır.

5.3. Bilginin Anlaşılması

Öğrenciler bir konu hakkındaki yeni bilgiler ile karşı karşıya kaldıklarında, konuya ilişkin kazanılan yeni bilgiyi yazıp, yine o konu hakkındaki bildikleri ile karşılaştırırlar. Eğer yeni bilgi, bireyin daha önce o alanla ilgili öğrendikleriyle çelişmiyorsa ve belli bir zihinsel şemaya uyuyorsa, bu bilgi bireyin zihnine olduğu gibi kaydedilir (Özümlenme). Eğer yeni bilgi, bireyin daha önce bu alanla ilgili öğrendikleriyle çelişiyor ve belli bir zihinsel şemaya uymuyorsa, bireyin bu bilgiyi kaydetmesi için zihninde yeni düzenlemeler yapması ve yeni bir denge oluşturması gerekir (Uyma).

5.4. Bilginin Uygulanması

Öğretmenler öğrencilerin yeni konu ile ilgili yapılarına uygun uygun yazma ve öğrenme etkinlikleri sağlayarak onlara yardımcı olabilirler. Bilgi için en etkili ve verimli öğrenme etkinlikleri arasında otantiklik, sosyallik, ilginçlik ve bütüncüllük sayılabilir. Otantik problemler, öğrencinin günlük hayatta karşılaştığı problemleri içerir. Sosyal niteliği olan etkinlikler, bireysel olanlardan daha yararlıdır. Çünkü öğrencilerin grup içerisinde, ileri sürdükleri fikirlere yönelik grup üyelerinden dönüt almayı sağlar. İlginç etkinliklerin düzenlenmesi, öğrencilerin aktif katılımını sağlar. Bütünsel etkinlikler ise, geniş kapsamlı ve çok yönlüdür.

5.5. Bilginin Farkında Olunması

Bireyin bir bilgiyi kullanarak yazması problem çözmesi ile kendisini o problemin çözümüne ulaştıran stratejinin ne olduğunu fark etmesi birbirinden farklı şeylerdir. Bu nedenle, öğrencilerin sahip oldukları bilginin farkında olmalarını sağlayacak etkinlikler, geriye dönüp ne yaptıklarını gözden geçirmelerini sağlayacak etkinliklerdir. Bunlar, örnek olay incelemesi, rol oynama, proje çalışmaları, öğrencilerin başkalarına öğretme veya yazıya dökme şeklindeki etkinliklerdir.

Yazma, tarihi süreç içerisinde insanlık için büyük değişiklikler meydana getiren olaylardan birisi olmuştur. Yazı sayesinde asırlar boyunca iletişim kurulmuş, kültürel birikimler kayıt altında tutulmuş ve nesilden nesile aktararak toplumların devamlılığı sağlanmıştır.

“Yazının icadı insanlık tarihinde âdeta bir dönüm noktasıdır; insanoğlu oluşturduğu kültürü, medeniyeti, sanat ve bilim ürünlerini saklama imkânına kavuşmuş ve bu, insanlık için bir devrim olmuştur. Farklı milletler yazı sayesinde daha hızlı, daha etkili ve daha doğru biçimde kültür ve bilgi alışverişine başlamış ve medeniyet, insanlığın ortak birikimiyle daha emin adımlarla ilerleme fırsatını yakalamıştır (Çiçek, 2012).”

Yazma, icat edildiği ilk günden bu yana önemini korumuştur. İlk insanlardan günümüze dek çeşitli versiyonlarla günümüze ulaşan yazının kullanılma şekli sürekli değişime uğramıştır. İnsanlar mağara duvarlarında resim çizerek yazının başlangıcı için adeta milat niteliğinde olmuştur Uçar Ö. (2019).

“Yazı insanlar arası iletişimi farklı bir boyuta taşımakla kalmamış, yanı sıra o günden sonra konuşulan her şeyi kayıt altına alabilmek, kayda geçirebilmek gibi çok önemli bir devrin başlangıcı olmuştur.” Yazının, ifade

gücüyü insanoglunu sonsuzlaştıracığı gerçeği görülerek, başlayan bu devrin içine girmek gelecek için çok önemli bir adım olmuştur.

Yazının kalıcı ve aktarıcı oluşu, toplumsal değişim açısından yazıya çok önemli üstünlükler sağlamaktadır. Toplumun yaşamsal, kültürel, sanatsal tüm varlığını taşıyan dili, sözü kalıcı kılan yazıdır (Temizkan, 2011).

Kendini ifade ederek kalıcılığa doğru yol almaya çalışan birey, günlük yaşamında bireylerarası iletişimin bir ihtiyaç olduğu kanısına varmıştır. Aktan'a (2013) göre birey yaşantısının doğal bir getirisi olarak kendini ifade etme ihtiyacı duymaktadır.

"Söz uçar yazı kalır" atasözünü yaşayarak öğrenen insanoglu, başlayan bu devri daha üst boyutlara taşımada etkin rol oynamıştır. Düşüncelerin yazıya geçirildiğinde kalıcı olduğu görülmüş ve yazı, iletişimin en önemli aracı olma yolunda ilerlemeye başlamıştır.

6. K.K.T.C.'de Yazma Eğitimi

"Kuzey Kıbrıs Türk eğitim sistemi, demokratik bir eğitim anlayışı hakimdir. Sosyal katmanlar arası eşitliği, cinsiyet eşitliği, bireysel ve yöresel farklılıkları dikkate alan katılımcılık ve açıklık ilkelerine uygun bir yönetim anlayışının sağlayacağı, her dönemin şartlarında uzlaşım platformundan doğacak yapıcı önerilerle sağlıklı bir gelişme gösterecektir. Bu nedenle, eğitim sisteminin her alanında yeniden yapılanma öngörülmektedir Uçar Ö . (2019).

"KKTC, yazma eğitim sistemini çağın gereklerine uygun bir şekilde yeniden yapılandırılmaya başlanılmıştır. Yazma eğitimi becerileri öykü tabanlı öğretme süreciyle birlikte yeni bir yüzyılın eşliğindeki toplumumuzun her alanında, tarih dönemlerinin hiçbirinden olmadığından daha hızlı bir şekilde yaşanmaktadır. Merkezinde ise "bilim" ve "bilgi"nin kendisi yer almaktadır. Bilgi ve teknoloji odaklı gelişmeler toplumsal yapılarda dönüşümlere de neden olmaktadır. Bilgi toplumuna dönüşüm süreçleri sıkıntılarıyla birlikte sürüp gitmektedir. Uçar Ö . (2023).

"Eğitim sistemlerinde ise yazma eğitim sürelerinden, okul türlerine ve eğitim programlarına kadar sürekli arayış ve değişim olmaktadır. Yeni yüzyılın gereksinimleri "herkes için yaşam boyu öğrenme" yaklaşımıyla eğitim sistemleri her insana değer veren, bilgiye ulaşma yol ve yöntemlerini öğreten, etkin rehberlik hizmeti içeren, yatay ve dikey geçişlere olanak veren, piyasa meslek standartlarına uygun, bilgisayar teknolojisini hayatın bir parçası olarak gören, üretime dönük eğitime ağırlık veren, fırsat eşitliğini gözeten bir yapıya dönüşmektedir.

6.1. Yazma Eğitim Sisteminin Hedefleri

“KKTC Milli Eğitim bakanlığı yapılandırmacı kuramı yeni eğitim sisteminin öncelikli hedeflerini aşağıdaki gibi belirlemiştir Uçar, Ö. (2016).

Yazma, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, demokratik değerlere bağlı, yeni fikirlere açık, kişisel sorumluluk duygusuna sahip, kültürünü özümsemiş, farklı kültürleri yorumlayabilen, çağdaş uygarlığa katkıda bulunabilen, bilim ve teknoloji üretimine yatkın ve beceri düzeyi yüksek, bilgisayar teknolojisini etkin bir şekilde kullanabilen, değişime açık, bilgi çağı insanını yetiştirmek

Öğrenci merkezli, yapılandırıcı bir öğrenime geçmek,

Kıbrıs Türk Eğitim Sistemini, herkes için yaşam boyu öğrenme yaklaşımıyla, bilgiye ulaşmanın yol ve yöntemlerini öğreten, etkin bir rehberlik hizmetini ve performansa dayalı bir ölçme- değerlendirmeyi içeren, yatay ve dikey geçişlere olanak sağlayan, AB meslek standartlarına uygun, üretime dönük eğitime ağırlık veren; yerinden yönetim ve yerinden denetim esasına bağlı olarak toplumun coğrafi özelliklerini dikkate alan, fırsat eşitliğini gözetilen bir bütünlük ve uyum içerisinde yeniden düzenlemek, Uçar Ö . (2023).

Yeni eğitim sisteminde 9. sınıf uygulamasıyla öğrenim süresini 12 yıla çıkararak Avrupa Birliği Türkiye ile uyumunu sağlamak,

Eğitimin her kademesinde yazma eğitiminin teknolojinin sağladığı olanaklardan, özellikle bilgisayar teknolojisinden yararlanılarak, uzaktan eğitim ve ileri teknolojilerin kullanıldığı yeni eğitim yöntemlerinden öğrencilerin yararlanması sürekli olarak sağlamak M Tezer, O Uçar, A Tepe .(2019).

Ortaöğretimde okul türü yerine “Program Türü”nü esas alan yapıyı oluşturmak,

Öğrencilerin, geniş tabanlı ve yönlendirici programlarla yetki belgesi sağlayıcı meslek programlarına ve diğer programlara ulaşmalarını sağlamak,

Eğitimin yaygınlaştırılmasında ve özellikle mesleğe yönelik programların hayata geçirilmesinde merkezi idarenin yanı sıra, yerel yönetimler, ilçe idareleri, gönüllü kuruluşlar ile basın-yayın organlarının ve özel sektörün katkısını sağlamak,

Mesleki ve teknik ortaöğretim ile meslek yüksek okulları arasında program bütünlüğü sağlama. Nitelikli iş gücünün yetiştirilmesinde önemli yeri olan her iki kurum arasında iş bölümü ve iş birliği oluşturarak, öğrencilerin

uygulamalı eğitimlerini özel sektörde almalarını devletin öncülüğünde gerçekleştirmek,

Öğretmen ve yöneticilerin, yeni eğitim sistemine uygun bilgi ve becerilerinin sürekli geliştirilmesi amacıyla iç ve dış denetimle gereksinimler tespit edilerek hizmet içi eğitim olanaklarını sürekli hale getirmek,

Öğrenme ortamlarını daha uygun hale getirmek için yönetici ve öğretmenlerle birlikte girişim yapmak,

Eğitim sisteminin yaygınlaştırma, eşitlik, ulaşılabilirlik ve bütünsellik ilkelerine bağlı kalınarak sürekli gelişimini sağlamak.

6.2. Öğrenci Özellikleri

“KKTC Milli Eğitiminin yetiştirmeyi amaçladığı öğrencilerin özellikleri şunlardır”

1. Araştıran ve sorgulayabilen,
2. Bilimsel ve tutarlı düşünme becerisine sahip,
3. Bilgi gelişimini ezberciliğe değil, anlamaya ve tutarlı düşünmeye dayandırabilen,
4. İletişim kurma becerisini sürekli geliştirebilen,
5. Arkadaşlığa ve dayanışmaya önem veren,
6. Ana dilini sürekli geliştiren ve hayatın her alanında ve her döneminde etkin kullanabilen,
7. İngilizcenin yanı sıra ikinci bir yabancı dili “ Avrupa Dil Gelişim Dosyası”nda belirlenen becerilere uygun olarak edinebilen,
9. Bilgiyi kullanıp paylaşabilen,
10. Bilgisayar teknolojisini bilen ve okul içi ve dışında kullanabilen,
11. Bireysel yeteneklerini geliştirme için sürekli uğraş verebilen,
12. İnsanlığın ortak değerlerinden olan barış, demokrasi, adalet, eşitlik gibi değerleri benimseyen ve Atatürk devrimlerinin buna katkısının farkında olan,
13. Yaratıcı, üretken, takım çalışmasına yatkın,
14. Kendi hayatını özgürce planlamaya ve yönlendirmeye katkı koyabilme becerilerini geliştiren,
15. Bireysel ve toplumsal sorumluluk bilinci gelişmiş,

16. Kıbrıs'ı yurt olarak bilen,
 17. Ulusal, kültürel ve çağcıl kimliklerinin farkına varabilen,
 18. Empati duygusu gelişmiş, kültürel farklılıklara hoşgörülü ve bilinçli yaklaşabilen,
 19. İnsana, insan kaynaklarına saygılı; doğayı ve çevreyi koruyan ve seven,
 20. Bireysel ve toplumsal haklarını korumasını bilen, barışçı ve çalışkan
- Ucar, Ö. (2016)

6.3. K.K.T.C. Ortaokul Türkçe (6,7,8. sınıflar) Programında Yazma Becerisiyle ilgili Kazanımlar

Yazma eğitimi çalışmaları, Türkçe, edebiyat ve kompozisyon dersleri çerçevesinde yürütülmektedir. Bu derslerde yapılan çalışmalar, çoğunlukla geleneksel anlayışla yürütülmektedir. Öğrencilere konu ile ilgili bir atasözü veya özdeyiş verilip açıklamaları istenmekte ve büyük bir çoğunluğu da değerlendirilmemektedir. Bu tür önemsizlik ve özümsemezlik zamanla öğrenciler tarafından kanıksanmakta ve söz konusu yazma çalışmaları, amaçsız, sıradan bir eğitim etkinliği durumuna düşmektedir. Yazma, amaçlı bir eğitim etkinliğidir. Bu sebeple KKTC Türkçe Programında da yazma eğitimi için zengin bir amaç ve kazanım listesi verilmiştir. Bu kazanımlardan bazıları şöyledir (Ucar, Ö. (2019).

- Yazma eğitimine yönelik (6.7.8.Sınıf) öğrencilerin görüşleri
- Dipnot, kaynakça, bölümleri haricinde hazırlanır. (6.Sınıf)
- Mısralar arası duygu ve düşünce bütünlüğü sağlar. (8. Sınıf)
- Ruhunu derinliklerini, içselliğini, düşünce, izlenim ve deneyimlerini yazarak ifade eder. (6. ve 7. Sınıf)
- Duygu yoğunlaşmasını dizelere döker. (8.Sınıf)
- Fikir yazıları yazar. (6.Sınıf)
- Mantık yürütüp yazılarını yazar. (7.Sınıf)
- Seçkin, anlaşılır ve sürdürülebilir "bitişik eğik yazı"yla yazar. (6.ve 7.Sınıf)
- Sekronik ortamdaki yazışmalarda yapıyla ilgili kurallara uyar.(6.Sınıf)
- Günlük yazar. (6.7. ve 8. Sınıf)
- Yönelimine göre yazar. (6.ve 8.Sınıf)
- Sayfa biçimsel özelliklerine dikkat eder. (6.ve 7. Sınıf)

İmla kurallarını işlevlerine uygun olarak kullanır. (6.ve7.Sınıf)

Okul gazetesi ve dergisi için yazılar hazırlar. (6.ve7.Sınıf)

Olay incelemesi yazılar kaleme alır. (6.ve7.Sınıf)

Sabit Türkçe ile yazar. (6.Sınıf)

Şiirsel yazıları kaynağı tutar. (6.ve8.Sınıf)

Şiir yazar. (6.Sınıf)

Yazıya uygun başlık koyar.(8.Sınıf)

Düz yazı ve şiirin ayrımının farklı bir yapıda olduğunu bilir, şiir yazarken bunu dikkate alır. (8.Sınıf)

Yinelemeye düşmeden yazar.(7.Sınıf)

Yapılan araştırmalar, deney ve gözlem sonuçları yazılı hale getirir. (8.Sınıf)

Yazılanın şablonu oluşturur. (6.ve7.Sınıf)

Yazı metnini görsel materyal ile destekler. (6.Sınıf)

Yazı metinleriyle iniltili görsel malzeme oluşturur. (8.Sınıf)

Yazılanlardan belge geçmişi oluşturur.(6.Sınıf)

Yazdıklarını akranlarıyla paylaşır. Onların yorumlamalarına dikkate alır. (7.Sınıf)

Yazdıklarını üslup ve muhteva yönünden yorumlar.(6.ve7.Sınıf)

Yazdıklarını lisan ve sunuş yönünden inceler.(6.Sınıf)

Yazdıklarını imla kurallarına uygunluk yönünden değerlendirir. (6.Sınıf)

Yazdıklarında günlük hayattan ve kendi deneyimlerinden örnekler verir. (8. Sınıf)

Yazım kurallarını anlayarak uygular. (6.Sınıf)

Yazısına konunun ve türün özelliğine uygun bir giriş yapar. (6.ve7.Sınıf)

Yazısında neden sonuç ilişkileri kurar.(6.Sınıf)

Yazısında neden-sonuç ilişkilerini kurar. (7.Sınıf)

Yazısını bir ana düşünceye göre planlar.(6.Sınıf)

Yazısının başlığını önceden bulur.(7.Sınıf)

Yazıya, kısa, öz başlık bulur. (6.ve7.Sınıf)

Yazıyı ilgili ifadelerle sonuca bağlar. (7.Sınıf)

Yazma konusu hakkında araştırma yapar. (7.Sınıf)

Yazma tekniklerini kullanır. (6.Sınıf)

Yazma araştırmalarına katılır. (6.ve 7.Sınıf)

Yazmayı, iletişim becerilerini geliştirmek için bir amaç olarak görür. (8.Sınıf)

Yazmayı düşünceyi geliştirme yöntemi olarak görür.(8.Sınıf) Ucar, Ö. (2016).

7. Yazma Eğitim Becerisi nedir?

Son yıllarda hakkında çok sayıda yayın hazırlanan dilin dört temel becerilerinden biri olan yazma becerileri ve bu becerilerin gelişmesi noktasında hatırı sayılır bir yol kat edilmiştir. Yayınlananların incelemesini yaptığımızda yeni yöntem ve tekniklerin tavsiye edildiğini görmekteyiz. Bu konuyla alakalı olarak yayın yapan öğretmenler ve yazarlar, çalışmalarını “Yazılı Anlatım”, “Yazılı ve Sözlü Anlatım”, “Yazma Eğitimi”, “Anlama ve Anlatma Becerileri” gibi başlıklar altında toplamışlardır. Yayınlara baktığımızda eğitimciler tarafından tavsiye edilen yöntem ve tekniklere ilişkin etkinlik örneklerini görmekteyiz

7.1. Yazma Eğitimi Becerileri Çalışmaları Nelerdir

Çocuklar henüz anne karnındayken sesleri algılayabilme yetisine sahiptir. Doğduktan sonra yine aynı şekilde çevreden gelen sesleri dinleyerek taklit etmeye çalışırlar. Taklit ise çocukların konuşma becerilerini geliştirmeye yardımcı olur. Yazdıklarımızdan çıkarım yapacak; herhangi bir eğitim olmadan dinleme ve konuşma becerisinin kazanıldığını söyleyebiliriz. Ancak okuma ve yazma becerilerinin kazanılmasında ise böyle bir imkan yoktur. Söz konusu her iki dil becerisinin öğrenilebilmesi için mutlak eğitime ihtiyaç vardır.

“Toplumsal bir varlık olan insan, iletişim ihtiyacını gerçekleştirmek için konuşma ve yazma olmak üzere iki temel beceriden yararlanır. Dil becerilerinden biri olan yazma, bilgilerin kalıcılığını sağlayan önemli bir iletişim aracıdır (Tiryaki, 2012).”

“Yazma eğitim becerisi, öğrencinin kendini ifade ediliş biçimi ve duygularını, düşüncelerini sistemli bir şekilde aktarmak için kazanılması gereken önemli beceridir (Ucar, 2019).

“Yazma, kendi içerisinde çeşitli etkinliklerden, süreci doğru ve verimli işletmek için öğrencilerle birlikte çalışma aşamalarından oluşmaktadır (Şentürk, 2009) Bu aşamalar:

- Konunun seçilmesi/ortaya çıkması; konunun sınırlandırılması,
- Konunun nasıl ele alınacağıın tasarlanması; konunun ana maddesinin belirlenmesi,
- Konu hakkında söyleneceklerin bulunması/konu ile ilgili araştırmaların, gözlem ve deneylerin yapılması; iletinin belirlenmesi,
- Yazılı anlatım planı yapılması; düşüncelerin anlamlı bir bütün oluşturacak şekilde yazılması,
- Yazının değerlendirilmesi gibi karmaşık ve çaba gerektiren çeşitli süreçleri ve bir dizi çalışmaları kapsamaktadır.

7.2. Yazma Eğitimi Becerilerinin Amaçları

Yazma, duygu ve düşüncelerin yazılı olarak aktarılabilmesinin tek ve en önemli yoludur. Yazma dört temel dil becerisinin son kısmını oluşturmaktadır. Bireylerin anadili eğitimini alabilmelerinin yolu da yine yazma becerisinin öğrenilmesinden geçmektedir. Türkiye’de ve KKTC’de uygulanmakta olan programlarda yazma eğitimine ilişkin olarak yer alan amaçlar, ilköğretimden sonraki eğitim hayatları için bir altyapı görevini üstlenmektedir. Yama eğitimi neden gereklidir? sorusuna verilebilecek en basit cevap ise şöyle olabilir: Bireylerin duygu, hayaller, tasarımı, bildiri, izlenim, istek ve düşüncelerini kısacası yaşamasını sürdürmesi için gerekli olan tüm yetilerini anadili yardımıyla karşı tarafa aktarabilmesi bakımından çok önemlidir

7.3. Yazma Eğitimi Becerisinin Geliştirilmesi

Yazılı anlatım, öğrencilerin kendilerini eksiksiz bir şekilde anlatabilmek, merakını karşı tarafa aktarabilmek, onlardan da dönüt almak amacıyla yani kısacası karşıdaki bireylerle iletişim kurmasında en etkili araçtır. Türkçe öğretiminin temel amaçlarından biri de bu beceriyi geliştirmektir. Yapılan araştırmalar, ilköğretimin birinci kademesinden başlamak suretiyle üniversiteye kadar olan süreçte öğrencilerin pek çoğunun yazılı anlatım becerilerinin zayıf olduğu görülmektedir. Bu zayıflığın temelinde çeşitli sorunlar yatmaktadır. SBS gibi öğrencilerin yalnızca okuma-anlama becerilerini ölçmeyi amaçlayan, öğrencilerin diğer dil becerilerini göz önünde bulundurmuyarak öğrencileri test mantığına yönlendiren sınavların olması (Uçgun, 2009), yazılı anlatım becerilerini değerlendirmedeki sıkıntılar,

öğrencilerin okumayı bir ihtiyaç olarak görmemeleri gibi sorunlar yazma becerisinin gelişmesindeki engellerden bazılarıdır.

7.4. Yazma Becerisini Geliştirme Yöntem ve Teknikleri

Dil becerileri hayatın her döneminde geliştirilebilen becerilerdir. Yazma becerisi de bunlardan biridir. Dil becerileri diğer becerilerle ve birbirleriyle ilişki kurularak ve belli bir düzen içinde geliştirilir. Yazılı anlatım becerisinin geliştirilmesi için sıkı bir çalışma gereklidir. Bunu geliştirmede en etkili yol, alıştırmalardan ve denemelerdir. yazılı anlatım becerisini geliştirmek için aşağıda verilen yöntem ve tekniklerden yararlanılabileceğini belirtmiştir:

<p>Not Alma Not alma ile amaçlanan öğrencilerin okudukları ve dinlediklerindeki önemli bilgileri seçmesini ve düşüncelerini sınıflandırabilmesini sağlamaktır. Böylece 14 öğrenciye planlı çalışma becerisi kazandırılabilir. Öğrenci, bu şekilde zamanını daha etkili kullanmayı öğrenir</p>	<p>Özet Çıkarma Buteknikle öğrenciler okudukları ve dinlediklerini kısa ve öz bir şekilde anlatabilirler. Öğrenciler anladıklarını kendi cümleleri ve ifadeleriyle anlatabilirler. Bu da onların yaratıcılıklarını geliştirebilir.</p>	<p>Boşluk Doldurma Öğrencilerin okuduklarını, dinlediklerini, anlamalarını ve anladıklarını konunun bağlamına uygun anlatmaları amaçlanır.</p>	<p>Serbest Yazma Bu teknikte öğrenciler yazma konusunda serbest bırakılır. Öğrencilerin herhangi bir konuda duygu, düşünce ve hayallerini anlatmaları istenir. Öğrenci bir sınırlamaya tabi olmadan özgürce metnini oluşturur. Bu da öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini ve ifade güçlerini geliştirir.</p>	<p>Kontrollü Yazma Bu yöntem farklı şekillere uygulanabilir. Öğrencilere bir kelime verilip bunun çağrıştırdıklarından bir metin oluşturulabilir. Bir paragraftaki cümlelerin yerleri değiştirilebilir ya da metnin paragraflarının yerleri değiştirilebilir. Öğrenciler bunları mantıklı bir sıraya koyar.</p>	<p>Grup Olarak Yazma Öğrenciler, birbirleriyle iletişim ve iş birliği kurarak, etkileşimde bulunarak yazarlar. Öğrencilerin grup bilinci kazanması sağlanır. Öğrenciler dayanışma ve birlikte çalışma alışkanlığı kazanır.</p>
<p>Güdümlü Yazma Bir konu sınıfta tartışma açılır. Tartışma sonunda öğrenciler yeni edindikleri bilgileri ışığında metinlerini oluşturur. Amaç, öğrencilerin bir konu hakkında bilgi, duygu ve düşüncelerini yazmalarını sağlamaktır.</p>	<p>Yaratıcı Yazma Amaç, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmektir. Öğrenciler, verilen bir konu hakkında duygu ve düşüncelerini özgürce yazar. Konu hakkında akla gelen her şey yazılır ve sonra bunlar düzenlenir.</p>	<p>Tahminde Bulunma Öğrencilerin okuduklarından ve dinlediklerinden hareketle yorum yapma ve fikir yürütme becerileri gelişimi amaçlanır. Öğrenciler metnin her aşamasında metne ilişkin tahminde bulunur.</p>	<p>Bir Metni Kendi Kelimeleriyle Yeniden Oluşturma Öğrencilerin yaratıcılıkları ve kendine özgü ifade şekilleri gelişir. Okunan ya da dinlenen bir metin öğrencilerin düşünce ve ifadeleriyle yeniden oluştururlar.</p>	<p>Duyulardan Hareketle Yazma Bu yöntemle öğrencilerin duyuları harekete geçirilir. Müzik ve resim gibi görme, işitme duyularını harekete geçirecek nesnelere kullanılabilir. Öğrencilerin dikkat ve algılama güçleri geliştirilebilir.</p>	

7.5. Yazma Çalışmalarında Dikkat Edilecek Genel Hususlar

Yazma becerisi, bir rehber, eğitimci gözetiminde planlı ve programlı bir şekilde yürütülmesi gereken bir süreçtir. Bu eğitimde öğrenciler tek başına pek bir başarı elde edemezler. Öğrencilere, yazma çalışmalarında uyulması gereken noktalar, yazmanın nasıl yazılması konusunda dikkat edilmesi gereken kurallar öğretmenler tarafından öğretilir. Türkçe öğretmenleri, yazma konusunda öğrencilere gerekli yöntem ve teknikleri öğretirken onlara rehberlik eder. Öğrenciler duygu ve düşüncelerini; doğru kelimeler kullanarak uygun cümleler oluşturması, bu cümleleri de doğru bir kalıba oturtarak paragraf oluşturması gerekmektedir. Bunları yaparken de etkili ve anlamlı kelimeleri de seçmede de dikkat etmelidir. İşte tüm bu süreçten sonra yani öğrenciler alması gereken bilgileri almış, öğrenmesi gereken teknik ve yöntemleri de öğrenmişse yazma becerilerini kazanmış demektir.

İyi bir yazı çalışmasında yanlış sözcüklerin kullanımı, gereksiz detaya ve söz sanatlarına yer verilmemelidir. Anlatım sade, açık ve anlaşılır olmalıdır. Doğru sözcüklerin tercih edilerek doğru yerde kullanılması etkili bir anlatımı ortaya çıkarmaktadır. Öğrencileri yazma etkinliklerine teşvik edecek çalışmalar yapılmalıdır. Yazma çalışmaları sadece yazı ile değil diğer dil becerileriyle de ilişkilendirilerek bir bütünlük oluşturulmalıdır.

Yazma çalışmalarında uyulması gereken en önemli noktalardan biri de işin uygulama boyutudur. Yazma etkinlikleri sadece teorik kısmıyla kalmamalı, uygulamaya da ağırlık verilmelidir. Çünkü bu becerinin gelişmesi tamamen uygulamaya bağlıdır. Öğrencilere bu beceriyi geliştirmek için sürekli yazma çalışmaları yaptırılmalıdır. Yazma becerisinin gelişmesi için uyulması gereken hususlardan bir diğeri de zaman boyutudur. Bu çalışmalar sırasında öğrenciye gereken zaman tanınmalı, bu becerinin kazandırılması aceleye getirilmemelidir. Çünkü bakıldığı zaman yazma eğitimi, zaman gerektiren bir beceridir. Sabırla ve zamana yayılarak sürdürülmesi gereken bir süreçtir.

Yazma çalışmalarında basitten karmaşığa yöntemi uygulanmalıdır. Önce basit ve kısa metinler verilmeli ve duruma göre uzun metinler verilmelidir. Bu süreçte yeni giren öğrencilere ilk etapta uzun metinlerin verilmesi gözlerini kokutabilir ve onları bu süreçten caydırmasına neden olabilir. Yazma çalışmalarında kelime, cümle ve paragraf kurma, etkili ve anlaşılır metinler oluşturma gibi becerilerin yanında öğrencilere verilmesi gereken önemli noktalarda bir diğeri de imla kurallarıdır. Bir noktanın eksikliği, bir virgölün fazlalığı veya unutulması yazımın etkililiğini ve anlaşılabilirliğini yok edebileceği gibi verilmek istenen mesajı da engelleyebilir.

7.6. Yazılı Anlatım Çalışmalarında Yazma Aşamaları

Yazılı anlatım çalışmalarında yazma aşamaları şu şekilde sınıflandırılmıştır:

7.6.1. Hazırlık

Amaç belirleme	Yazmaya güdüleme	Konu seçimi	Metin türünü belirleme	Hedef kitleyi belirleme	Temel düşünceleri belirleme	Beyin fırtınası yöntemi	Kavram ağı oluşturma	Konuyla ilgili araştırma yapma	Konuyu sınıfta tartışma	Görsel araçlardan yararlanma
----------------	------------------	-------------	------------------------	-------------------------	-----------------------------	-------------------------	----------------------	--------------------------------	-------------------------	------------------------------

7.6.2. Taslak oluşturma

- Konunun temel boyutlarının belirlenmesi

7.6.3. Düzenleyerek yazma

- Yardımcı düşüncelerin belirlenmesi

7.6.4. Tashih (Redaksiyon)

7.6.5. Yayımlama ve paylaşım

- Örnek metin okuma

7.6.1.1 Hazırlık Aşaması

Yazma çalışmalarında hazırlık aşaması, yazma eğitiminin en önemli aşamalarından biridir. Bu aşamada yapılması gerekenler harfiyen uygulanmalıdır. Bu aşamaya başlamadan önce öğrencilerin yazmaya karşı olumsuz bir tutum oluşturmasını önlemek için, yazı çalışmasına başlamadan önce öğrencilerin güdülenmesi gerekir.

Bu tür çalışmalarda atılması gereken ilk adım konu seçimidir. Çünkü anlatımda başarılı olmanın koşulu konunun iyi seçilmesinden geçer. Bu aşamada konu seçildikten sonra bu konuyla ilgili yapılacak olan yazılı anlatım çalışmasının amacı yani ne için yazıldığı belirlenerek konuya ve amaca uygun hedef kitle ve yazı türü belirlenmelidir. Son olarak konunun çerçevesini oluşturacak ana düşüncelerin belirlenmesi gerekir.

Çalışmada daha sonra uygun bir metin türü seçilir ve seçilen metne uygun olarak bir plan ve program belirlenir. Sonrasında belirlenmesi gereken unsur ise amaçtır. Amaçsız bir yazı ile öğrenci sadece karalama yapmıştır, yaptığı etkinlik havada kalır. Dolayısıyla amaç belirlenmeli ve buna uygun olarak çalışmalar, öğrencilere yaptırılmalıdır.

7.6.1.2. *Taslak Oluşturma Aşaması*

Her alanda olduğu gibi yazma çalışmalarında da plan ve program yapılması öğrencinin yararına olacaktır. Hazırlık aşamasında zihinde geçenlerin belli bir plan çerçevesinde anlatılması gerekir. Hazırlık aşamasında oluşan düşünceler gruplara ayrılarak birbirleriyle ilişkilendirilmesi yapılmalıdır. Ana düşünceler ve yardımcı düşünceler plan dahilinde verilerek gereksiz ayrıntılardan da kaçınılmış olunur.

7.6.1.3. *Düzenleyerek Yazma Aşaması*

Taslak olarak hazırlanan yazı, gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra belli plan ve program dahilinde anlatılır. Bunun yanında yazılan yazı mantıklı bir düzen içerisinde verilerek giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinde hangi düşüncelerin anlatılacağına bilinmesi gerekir. Bu süreçte yazının sağlıklı olabilmesini ölçmek amacıyla öğretmen, yazdıkları yazılarla ilgili öğrencilere sorular sorar. Bu aşamada soruları cevaplandırmayan öğrenciler, taslak oluşturma aşamasına geri gönderilerek eksikliklerinin tamamlanması istenir. Metin bir plan dahilinde anlatıldıktan sonra gelen aşama, yazıya uygun, yazının konusunu ve ana düşüncesini yansıtacak bir başlık bulunması. Metne uygun başlık da bulunduktan sonra bu aşama da tamamlanmış olur. Başlık kısa ve öz olmalı. Ayrıca metne verilen başlık konunun tamamını yansıtacak şekilde olmalıdır.

7.6.1.4. *Tashih (Redaksiyon) Aşaması*

Yazma çalışmalarında son düzeltmeler bakımından gelen son aşamadır. Bu aşamada son düzeltmeler yapılır. İçeriğin yanında yazım kurallarına uygunluk, yazının açık, anlaşılır bir dil ile yazılması, sayfa düzeni gibi dış özellikler tekrar gözden geçirilir. Güneşli, A. (2007).

7.6.1.5. *Yayımlama ve Paylaşım Aşaması*

Yazma çalışmasının son aşamasıdır. Öğrenciler yaptığı çalışmaları, başkalarıyla paylaşım onlara okuması önemli bir adımdır. Bu davranışla birlikte öğrencilerin yazma çalışmalarına daha istekli olacağı yönünde tahmin yürütülür. Yazma çalışmalarının sınıf ortamında yapılması, bu tür çalışmaların sınıf ortamına getirilmesi öğrencinin faydasına olacaktır. Öğrencinin yaptıkları yazı çalışmalarını yarışmalara göndermek, okul yayınlarında yayınlamak gibi çeşitli etkinlikler düzenlenebilir. Bu tür etkinliklerin yapılması, öğrencinin yaptıkları çalışmalara önem verildiğini görmesi bakımından da öğrencileri ileriki yaşamlarında da bu tür yazı çalışmalarına yöneltmek açısından oldukça önemlidir.

Bütün bu emeklerin neticesinde bir eser meydana gelmiştir ve meydana gelen bu eserin insanlarla paylaşılması gerekmektedir. Aksi bir durum öğrencilerin yazma arzusunu yok edecektir. Günlerini belki de haftalarını verdiği yazısının görmezden gelinmesi, öğrenciyi taltif edici birkaç kelamın bile edilmemesi muhakkak ki öğrenciyi üzecektir. Yazma çalışması sonucunda bütün öğrencilerin eserleri aynı derece güzel olmayabilir. Çünkü yazma bir beceri eylemi olduğu kadar bilgi ve birikim isteyen de bir süreçtir. Kabul edilir ki öğrencilerin tamamını aynı donanımda düşünmek söz konusu olamaz. Bu yüzden başarısız olan öğrencilerin hatalarını söylerken rencide edici tavrılardan uzak durmak, bilakis yazmaya teşvik edici sözler söylemek daha doğru olacaktır (Yılmaz, 2009)

8. Yazılı Anlatım Biçimleri

Yazma eğitimi ve becerisi öğrenciye kazandırıldıktan sonra bu yazının planlı ve programlı bir şekilde yazıya dökülmesinin, etkili bir şekilde karşı tarafa aktarılmasının bazı yolları vardır. İşte bu yollar anlatım biçimleridir. Bir yazıda anlatım biçimlerinin kullanılması yazının amaca uygun olarak aktarılmasını sağlar. Böylelikle yazı anlatım biçimleri yardımıyla plan ve program çerçevesinde, etkili ve anlaşılır kelimelerle karşıya gönderilir. Öğrencinin yazacağı yazılarda, konuya ve amaca uygun uyan anlatım yöntemlerini kullanabilmeleri, onların yazıda vermek istediği mesajın daha anlaşılır olmasını sağlamada büyük fayda sağlayacaktır. Yazılı anlatım biçimleri şunlardır:

8.1. Açıklayıcı Anlatım

Açıklayıcı anlatım, hemen bütün yazı türlerinde başvurulan bir yöntemdir. Açıklama yöntemi; bir varlığın, durumun ve nesnenin açıklanması yoludur. Buradaki amaç, verilen varlık, durum ve nesne hakkında okura bilgi sunmaktır. Bunu örnek ile açıklayacağım: Örneğin, 'Mevlana Haftası'nda Mevlana konulu yazı yazmak gerektiğinde başvurulan anlatım biçimi açıklayıcı anlatımdır. Açıklayıcı anlatım; makale, fıkra, deneme, gibi yazı türlerinde sıkça kullanılmaktadır.

8.2. Kanıtlayıcı Anlatım

Bu anlatım biçimindeki en temel kavram başlıktan da anlaşılacağı gibi 'kanıt' kavramıdır. Yapılan bir önerinin, ortaya atılan bir duygu ve düşüncelerin ve belirtilen fikirlerin doğru ve yanlışlığını kanıtlamak amacıyla başvurulan yöntemdir. Kanıtlayıcı anlatım, okuyucuyu bir düşünceye yöneltmek, çoğu zaman okuyucunun doğru bildiği yanlışları değiştirmek için kullanılmaktadır. Bu anlatım biçiminde esas nokta okuyucuyu öne sürülen

konu, yargı, duygu, düşünce konusunda inandırmaktır. Makale ve eleştiri türlerinde sıklıkla başvurulan kanıtlayıcı anlatım biçiminde karşılaştırma gibi yöntemlerden de yararlanmaktadır.

8.3. Betimleyici Anlatım

Betimleme (tasvir), bir varlığın, mekanın ya da şahsın görünüşünün ve hareketlerinin gözlemlenerek insanda uyandırdığı izlenimleri anlatmaya betimleme (tasvir) denir. Betimleme için yapılan en güzel tanımlardan birisi de şöyledir; “Sözcüklerle resim çizme sanatıdır.” Bu anlatım biçiminde yazar, dış dünyayı gözlemleyerek yazıya döker. Yazar yer, zaman ve kişinin görüntüsünü, ustalıklı kağıda döktüğü için okuyucu veya dinleyici böylelikle kendisinin görmediği bir nesneyi, tanımadığı kişiyi ve bambaşka bir dünyayı tanımış gibi olur. Betimleme biçimi, gözlem yoluyla oluşan bir anlatım biçimidir. Gözlem sayesinde, betimlenecek yeri, şahsı karşıya daha iyi aktarılmaktadır. Gözlem sadece 26 görme duyusuyla değil diğer duyu organlarının da kullanılmasıyla yapılmalıdır. Genellikle olay yazılarında kullanılan betimleyici anlatım yönteminde dikkat edilmesi gereken en önemli hususlardan birisi gereksiz ayrıntılara yer verilmemesi gereğidir. Çünkü gereksiz detay yazarın vermek istediği mesajdan uzaklaştırır, dolayısıyla okuru da sıkır. Bu bakımdan yazar tanık olduğu olayları gereksiz ayrıntılara girmeden vermelidir.

8.4. Öyküleyici Anlatım

Anlatım biçimlerinden sonuncusu olan öyküleyici anlatım, olan veya olması muhtemel olan olayların okuyucuya sunulmasıdır. Okuyucuyu olayın içindeymiş gibi hissetmesini sağlayan, ona heyecan veren anlatım biçimidir. Bu anlatım biçiminin amacı, okuyucuyu heyecanlandırmak, okuyucunun yazıyı bir solukta okuyarak o yazıya bağlanmasını sağlamaktır. Bu anlatım biçiminde yazar olayları öyle bir şekilde anlatır ki okuyucu kendisini bir anda olayı yaşıyormuş gibi hissine kapılır. Okuyucu bu maceranın içine çekilerek, duyguları arasında çeşitli bağlantılar yapar. Yazarın bu şekilde davranması ise okuyucunun yazının sonunu merak etmesi, okudukça heyecanının artması ve yazının sonuna kadar okunmasını sağlamaktır. Yazılan olayların öykü haline getirilmesinde; olay, kişiler, yer, zaman öğelerinin olması zorunludur. Bu anlatım biçiminin genellikle kullanıldığı türler ise şunlardır: Hikaye, roman, anı, gezi, tiyatro, biyografi.

9. Yapılandırmacı Yaklaşım Göre Yazılı Anlatım Becerisinin Geliştirilmesinde Türkçe Öğretmenin Rolü

Yazma becerisi, temel dil becerileri zincirini oluşturan son halkadır. Yazma becerisini eleştirel bir düşünme süreci olarak düşünmek gerekir. Yazma becerisinin kazanılması için adından da anlaşılacağı gibi yazı yazmakla öğrenilir. Dolayısıyla yazma eğitiminin temel ögesi de “yazdırmaktır”. Öğrenciler yazı yazdıkça keyif alacak ve sürece ısındıkça yeni şeyler yazmak isteyecektir. Bu noktada önemli olan husus öğrencilerin zevklerine uygun yazı etkinlikleri seçmektir.

Türkçe öğretmeni öğrencilerin yaşantıları, hayal dünyası ile ilgili konularda yazılı anlatım çalışmaları yaptırmalıdır. Yazma çalışmalarında öğretmenlerin sıklıkla başvurduğu yöntem; bir atasözü verilerek öğrencilerden düşünceleri istenir. Aslında belki de bu doğru bilinen yanlışlardan birisidir. Bunun yerine öğrencilerden yaşadığı bir anısı, bir gazete haberi yazdırmak daha yararlı olacaktır. Yazılı anlatım, bireyin kendini doğru ve etkili bir şekilde ifade etmesinde ve iletişim kurmasında en etkili araçlardan birisidir. Türkçe Öğretim Programı’nda yazma becerisinin geliştirilmesiyle; öğrencilerin duygu, düşünce, hayal, tasarı ve izlenimlerini dilin imkânlarından yararlanarak ve yazılı anlatım kurallarına uygun şekilde anlatmaları, yazmayı kendini ifade etmede bir alışkanlığa dönüştürmeleri ve yazma yeteneği olanların bu becerilerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır. Uzun bir süreç gerektiren yazma becerisinin kazandırılması ve belirtilen amaçlara ulaşılması, sadece özendirici etkinliklerle mümkün olur. Öğrencinin yazma becerisinin gelişmesiyle ilgili olarak Türkçe derslerinde verilen eğitim yetmeyebilir. Buna ilişkin olarak Türkçe öğretmenleri bu aşamada olan öğrencilerinin diğer derslerde de yapılacak yazma çalışmalarını izlemelidir. Böylece öğrenci yazmanın önemini ne kadar önemli olduğu bilincine varmış olur. Yazma , bireylerin iletişim kurmalarına yönelik ihtiyaçlarını karşılamasının yanı sıra öğrenmelerine de yardımcı olur. Ayrıca, öğrenciler, yazma becerisini geliştirdikçe, düşünme becerilerini de kontrol eder ve zihnini kullanmada çok iyi bir duruma gelir. Yazılı anlatım, insanların duygu ve düşüncelerini uzak ve yakın tanıdıklarına, akrabalarına ulaştırılmasına imkan verir.

Türkçe öğretmeni, öğrencilerin yazılı anlatım becerisinin gelişmesi için öğrencilere basitten karmaşığa yöntemi izlemeli. Dolayısıyla Türkçe dersi öğretiminde bu kural da küçük parçalardan bütüne doğru çalışmalar yapmayla aynı anlamı taşır. Örneğin cümle ve paragraf düzeyinde çalışmalar yapıldıktan ve beceriler kazandırdıktan sonra daha büyük metinler yazdırılmalıdır. Öğretmen yeni öğrenilen kelime ve deyimlerle ilgili çok ve çeşitli cümle örnekleri söylemeli, yazdırmalıdır. Çocuklar ilk başta taklit

ederler sonra özgün cümleler kurarlar. Burada önemli olan cümle ve paragraf çalışmalarının üzerinde durulmasıdır. Öğrencilerin sürekli takip edilmesi, öğrencilere yol gösterilmesi ve cümle kurmada öğrencilere yardımcı olunması gerekmektedir.

Öğrencilerde yazma çalışmalarına başlanmadan önce genel itibariyle bir önyargı vardır. Öğrencilerin yazmayı sevmediği hatta yazmaktan korktuğu gözlenmektedir. Türkçe öğretmenin bu durumu, korkuyu ortadan kaldırması yazılı anlatım becerisinin geliştirilmesinde en önemli noktadır. Bunun için öğrencilerin yaptıkları hatalar uygun bir şekilde, onları yazmadan uzaklaştırmayacak bir üslup ile söylenmelidir. Ya da önceleri söylememeli daha sonra bu hatayı dile getirmelidir. Başta yapılması gereken öğrenciyi bu sevgiyi aşılmasıdır. İlk başlarda öğrencileri zorlamak büyük bir yanlış. Çocukların sevebileceği çalışmalara yaptırılmalıdır. Bu durumlar öğrencinin hoşuna gidecek ve kendisi de yazmaya devam edecektir. Anı yazma, mektup yazma, rüyasını anlatırma, en sevdiği yemeğin tarifini yazdırma, evinin yolunu tarif etme vb. çalışmalar hayatın içinden olduğu için ve ilgi çekici olduğu için yararlı çalışmalar olacaktır. Kendilerini ifade etmek için yazan öğrenciler sonuçta doğru cümle ve sözcükleri kullanarak gerçek gereksinimlerini keşfederler. Bu nedenle, yazma ve okuma arasındaki yakın ilişki, yazmanın dil derslerinin değerli bir ögesi olmasını sağlar. Dolayısıyla yazma becerisinin gelişmesi okuma ve eleştirel düşünme becerisiyle ilişkilidir. Yazma, düşüncelerin belli bir plan dahilinde aktarılmasını sağlayan bir beceridir. Bu nedenle yazma eğitimi-öğretimine ayrı bir önemin verilmesi ve bu alışkanlığın oluşturulması gerekmektedir.

Kaynaklar

- Aktan, Karakuş E. N. (2013). Ortaöğretim Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerileri Üzerine Bir Araştırma (Kütahya İli Örneği). Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Türkçenin Öğretimi Özel Sayısı, 11, 701- 732.
- Can, R. (2012). Ortaöğretim Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarında Paragraf Düzeyinde Bağdaşıklık Ve Tutarlılık. Doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çiçek, S. (2012). İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Anlatısal Metin Yazma Becerilerinde Eşdizimsel Örüntüleme Görünümleri. Yüksek lisans tezi, On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Demirel, Ö. (2012). Eğitimde Program Geliştirme. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Güneyli, A. (2007). Etkin öğrenme yaklaşımının anadili eğitiminde okuma ve yazma becerilerini geliştirmeye etkisi. Yayımlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Hamzadayı E. (2010). Bütünleştirilmiş Öğrenme Öğretme Yaklaşımının Türkçe Öğretiminde Okuduğunu Anlama ve Yazılı Anlatım Becerilerine Etkisi. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Ankara.
- Özden, Yüksel (2011). Öğrenme ve Öğretme (11. Basım). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Saban, A. (2013). Öğrenme Öğretme Süreci. (6.Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Şentürk, C. (2009). "Eğitimde Yeniden Yapılanma ve Yapılandırıcılık". Eğitim Dergisi, Eğitim, Bilim ve Sanat Dergisi,
- Terkan. R, and Ucar Ö. (2021).Determination of Success Driven Motivation in Communication for Secondary Education 10th Year Students TRNC Sample. International Review of Management and Marketing.
- Temizkan, M. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Bilgilendirici Metinlerde Düşünceyi Geliştirme Yollarını Kullanma Durumları. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 31, 13- 32.
- Terkan. R, and Ucar Ö. (2020).The Relationships between Information and Practices of Teaching Staff that Give Courses at Educational Programs during the COVID 19 Pandemic with Regards to Distance Learning.
- Tiryaki, E. N. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Yazma Kaygısının Çeşitli Değişkenler Açısından Belirlenmesi. Dil ve Edebiyat Dergisi, 1(1), Türkçe Sözlük (2009). Ankara: TDK Yayınları.
- M Tezer, O Uçar, A Tepe .(2019). A Research on the Use of Visual Media Technology in Education Una investigación sobre el uso de la tecnología de los medios visuales en la educación Education in the knowledge society (EKS), 2019 <http://dx.doi.org/0000-0001-5093-1063>

- Uçar O, Ozcan D. (2017). Determination of the Perceptions of the Turkish Language Teachers Toward the Use of Modern Measurement and Evaluation Tools. *Int J Sci Stud* 2017;5(8):158-164.
- Uçar O, Ozcan D. (2017). Determining the Views for the Use of Contemporary Measurement and Evaluation Forms of Turkish Teachers. *Int J Sci Stud* 2017;5(8):202-211.
- Uçar, Ö. (2019). İlk Okuma-Yazma Öğretimi Dersinde Teknoloji Kullanımına İlişkin Sınıf Öğretmeni Adayı Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi . *Kıbrıs Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi*,3(5),43-56.Retrievedfrom <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kaid/issue/51467/559309>
- Uçar, Ö. (2012). Orhan KEMALİN Eserleri ve Hayatı, Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Lefkoşa, Kıbrıs.
- Uçar, Ö. (2016). Türkçe öğretmenlerinin çağdaş ölçme değerlendirme araçlarının kullanımına yönelik görüşlerinin belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Lefkoşa, Kıbrıs.
- Uçar, Ö. (2023).Ortaokul Türkçe Öğretmenlerinin Öykü Tabanlı Öğrenme Yaklaşımının Kullanılmasına Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi. Determination of Interviews of Middle School Turkish Teachers Towards the Use of Story-Based Learning Approach. *Kıbrıs Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi*. Lefkoşa, Kıbrıs
- Uçgun, D. (2009). Yazılı Anlatımları Açısından Türkçe Öğretmeni Adaylarının Bilgi ve Beceri Düzeylerine Yönelik Bir Değerlendirme. I. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi. 1-3 Mayıs 2009. Eğitim Araştırmaları Birliği Derneği-Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Watson, J. (2001) Social Constructivism in the Classroom, Support For Learning, 16(3), 140-147.
- Wolf, V. (2008) Virginia Woolf'tan Yazarlık Dersleri. Yedi Derste Yazma Sanatı. Çev.Ebru A. Kesen ve Merve Ön,2. Baskı, İstanbul. Timaş Yayınları
- Yurdakul, B. (2011). Yapılandırmacılık. Ö. Demirel (Ed.) Eğitimde Yeni Yönelimler (ss. 39–65). 1.Baskı, Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Yılmaz, O. (2009). 6, 7, 8. Sınıftaki Yüz Öğrenciye Ait Çalışma Kitabından Hareketle Öğrencilerin Yazılı Anlatım Becerilerinin İncelenmesi. Yüksek lisans tezi, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.